

135575

ТЕМАТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

# СХОДИНКАМИ ЗНАНЬ

3

К Л А С

•  
МАТЕМАТИКА  
•  
Я І УКРАЇНА  
•  
ЧИТАННЯ  
•  
УКРАЇНСЬКА МОВА

СХВАЛЕНО  
МІНІСТЕРСТВОМ ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ



ВИДАВНИЧО ДІМ  
«ВЕСНА»

ТОВ «Видавничий дім Весна»

ФОП Слівак Т. К.  
Харків  
2011

ББК 74.268.1Укр  
М56

*Схвалено для використання в навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти і науки України  
(лист № 1.4/18-Г-474 від 03.12.09 р.)*

*Видання відповідає вимогам діючого санітарного законодавства України  
(висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи  
№ 05.03.02-04/20219 від 04.03.2011 р.)*

Охороняється Законом України  
«Про авторське право та суміжні права».  
Передрукування даного посібника або будь-якої його частини  
забороняється без дозволу ФОП Співак Т. К.

Рецензенти:

*Н. А. Борисюк, викладач-методист Університетського коледжу Київського університету імені Б. Д. Грінченка;  
Л. А. Гайова, вчитель вищої категорії, вчитель-методист НВК «Соціум» м. Києва;  
А. М. Жембровська, методист вищої категорії Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України;  
З. В. Зюзіна, старший викладач Інституту дошкільної, початкової і мистецької освіти Київського університету імені Б. Д. Грінченка;  
А. П. Кирилюк, методист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України;  
Н. П. Листопад, методист Інституту педагогіки АПН України;  
В. О. Науменко, канд. пед. наук, доц. кафедри початкової освіти, індивідуального навчання, викладання дисциплін гуманітарного циклу Київського університету імені Б. Д. Грінченка;  
Л. О. Соловець, викладач-методист Університетського коледжу Київського університету імені Б. Д. Грінченка;  
З. М. Хитра, викладач природничих дисциплін Університетського коледжу Київського університету імені Б. Д. Грінченка*

**Мещерякова К. С.**

**М56** Сходинками знань: Тематичне оцінювання. 3 клас. — Х.: ФОП Співак Т. К., 2011. — 144 с.

ISBN 978-966-2192-44-5.

Посібник «Сходинками знань. Тематичне оцінювання. 3 клас» складено відповідно до «Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи», затвердженим Міністерством освіти і науки України, та відповідно до чинної програми для 3 класу з української мови, читання, курсу «Я і Україна» (Громадянська освіта, Природознавство) та математики.

Структура посібника зручна для вчителя: усі роботи подані у двох варіантах, кожний з яких містить 4 рівні складності — початковий, середній, достатній і високий; пропонується система оцінювання навчальних досягнень учнів з урахуванням їхнього рівня підготовки.

Окрім цього, автором розроблені завдання з розвитку зв'язного мовлення, подані плани діалогів, текст для контрольного списування.

Посібник розрахований на вчителів, учнів початкових класів і їхніх батьків.

ББК 74.268.1Укр

ISBN 978-966-2192-44-5

© ФОП Співак Т. К., макет, 2011



**УКРАЇНСЬКА  
МОВА**

## АУДІЮВАННЯ

## I семестр

## Хай вірить

Навчався в нашому класі Петро Рибалка. Був у нього собака Сом. Третій рік щодня приходив разом з ним до школи і його вірний Сом. Не тільки приходив, але й ніс у зубах торбинку з тапочками. Тапочки — на урок фізкультури у спортивному залі.

Перед січневими канікулами виїжджали Петрові батьки кудись далеко. А Сома не хотіли брати. Хоч скільки Петро просив, скільки благав — не дозволили хлопцеві брати собаку.

— Знаєте що, хлопці, — сказав перед від'їздом Петро. — Залишу я торбинку з тапочками, а Сом хай у тебе живе, Миколо.

Взяв я Сома, переніс його будку до себе на подвір'я. Смутний став Сом, але не впадав у відчай. Щоранку, йдучи до школи, даю я йому торбинку з Петровими тапочками — і він веселішає, лащить, махає хвостом. Я іду до школи, а він несе торбинку. Біля дверей беру в нього торбинку, а він так благально дивиться на мене, мов питає: «А де ж Петро?»

До кінця уроків сидить під шкільними дверима. Коли рушаю додому, знов даю Сомкові торбинку з тапочками, знов собака дивиться на мене благально. Йдемо з хлопцями додому, позираємо на Сома, і так тяжко всім...

— Навіщо ми його обманюємо? — питає якось Степан. — Залиш, Миколо, дома цю торбинку й заховай. Хай Сом знає правду.

Питаємо вже й Івана Петровича, що робити. Заховати торбинку?

— Ні, хлопці, — каже Іван Петрович. — Хай вірить. Так йому легше жити.

Учитель помовчав і додав:

— У доброго собаки й людині повчитися не завадить.

(230 слів)

В. Сухомлинський

Тестові завдання

Оцінка

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 2 бали.

1. У собаки було прізвисько:
  - а) Дружок;
  - б) Сом;
  - в) Бім.
  
2. Хазяїна собаки звали:
  - а) Степан;
  - б) Микола;
  - в) Петро.
  
3. У зубах собака ніс:
  - а) портфель;
  - б) торбинку з їжею;
  - в) торбинку з тапочками.
  
4. Хазяїн собаки виїхав кудись далеко перед:
  - а) осінніми канікулами;
  - б) зимовими канікулами;
  - в) літніми канікулами.
  
5. Іван Петрович не радив хлопцям ховати торбинку тому, що:
  - а) ховати — це погано;
  - б) собаці це не сподобається;
  - в) собака буде вірити, що хазяїн його не залишив.
  
6. Чого не завадить навчитися людині у доброго собаки?
  - а) Кмітливості;
  - б) вірності;
  - в) вдячності.

## II семестр

## Ліки для Буцика

Дід Василь кожного ранку виводить Буцика пастися на леваду. Максимко час від часу бігає до телятка, носить йому траву або скоринки хліба.

Якось прибіг Максимко до Буцика і дає йому морквину, а той не їсть, а лише мукає: му-у-у, му-у-у... Жалісно так.

Максимко спочатку здивувався, що бичок не хоче морквини, бо раніше хрумав залюбки, а потім занепокоївся: чи, бува, не захворів Буцик?

Хлопчик прудко помчав до дідусевої хати, відшукав коробку з таблетками та порошками, висипав ліки в капелюх і тільки-но вибіг на подвір'я, аж назустріч іде дід Василь.

— Ти куди це? — запитав стурбованого онука.

— Дідуню, біда! Буцик захворів. Мукає й мукає і морквини не їсть. Я йому ліки несу. Ось, дивіться.

Дід Василь зазирнув у капелюх і всміхнувся:

— Ти, Максимку, не ті ліки приготував. Буцик, мабуть, води хоче. Я його, здається, забув уранці напоїти.

— Дідуню, а можна я принесу води?

— Якщо подужаєш, то чому ж ні.

— Подужаю! — зрадів Максимко.

Максимко схопив відро і подався до криниці. Набрив повнісіньке відро води, несе на леваду.

Буцик побачив здалеку — й и ну вибрикувати.

Доки телятко пило, Максимко ніжно гладив його шию й примовляв:

— Пий, Буцику, пий, рідненький. Я тобі зараз ще й зелененького бур'янцю нарву...

Напилося телятко вволю, підняло мокру задоволену мордочку і знову тихенько:

— Му-уу, му-уу...

Максимко дивиться на бичка і не може зрозуміти — чому він знову мукає?

Та саме підійшов дід Василь. У руках він тримав косу.

— Дідуню, а він знову мукає.

— То він, Максимку, дякує тобі за воду.

( 242 слова )

За А. Коцюбинським

Тестові завдання

Оцінка

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 2 бали.

1. Хто кожного ранку виводив Буцика пастися?
  - а) Дід Василь;
  - б) Максимко;
  - в) дід Іван.
  
2. Від чого відмовився одного разу Буцик?
  - а) Від бур'янцю;
  - б) від капустки;
  - в) від морквинки.
  
3. Що насправді хотіло телятко?
  - а) Пити;
  - б) їсти;
  - в) спати.
  
4. У чому Максимко приніс воду?
  - а) У банці;
  - б) у відрі;
  - в) у тазку.
  
5. Як телятко дякувало Максимкові?
  - а) Терлося об нього;
  - б) мукало;
  - в) лизало хлопцеві руки.
  
6. Чого не завадить іншим повчитися у Максимка?
  - а) Носити воду;
  - б) доброму поведженню з тваринами;
  - в) доглядати за бичками.

## ТЕМИ ДЛЯ ДІАЛОГІВ

### Тема 1

#### Моя школа

Уяви, що у твій клас прийшов новий учень або нова учениця. Яка розмова може відбутися між тобою і новим учнем або новою ученицею?

#### План діалогу

1. Привітання.
2. Знайомство.
3. Розповідь про свою школу.
4. Розповідь нового учня або нової учениці про його (її) школу.
5. Подяка за розповідь.

### Тема 2

#### Улюблена пора року

Уяви, що ти гуляєш з другом чи подругою навесні (пору року можна змінити). Тобі дуже подобається ця пора року. Яка розмова може відбутися між вами?

#### План діалогу

1. Привітання.
2. Обговорення місця прогулянки.
3. Розповідь про свою улюблену пору року.
4. Розповідь про улюблену пору року друга або подруги.
5. Подяка за бесіду.

### Тема 3

#### У магазині

Уяви, що вам сказали принести на урок математики циркуль, а у тебе його нема. Ти пішов (пішла) до магазину, але в магазині циркуля не бачиш. Яка розмова може відбутися між тобою і продавцем?

**План діалогу**

1. Привітання.
2. Мета приходу до магазину.
3. Вибір покупки (циркуля).
4. Подяка.
5. Прощання.

**Тема 4**

**В гостях у бабусі**

Уяви, що ти дуже скучав(-ла) за бабусею та вирішив(-ла) піти провідати її. Яка розмова може відбутися між вами?

**План діалогу**

1. Привітання.
2. Мета приходу до бабусі.
3. Розповідь про себе.
4. Подяка за бесіду.
5. Запрошення бабусі до себе в гості.
6. Прощання.

**Тема 5**

**На прийом до лікаря**

Уяви, що у тебе заболів зуб, ти пішов(-ла) до зубного лікаря. Яка розмова може відбутися між вами?

**План діалогу**

1. Привітання.
2. Мета приходу до лікаря.
3. Розмова між тобою і лікарем.
4. Подяка за лікування або пораду.
5. Прощання.

**Теми для діалогів за словесно описаною вчителем мовленнєвою ситуацією.**

1. У шкільному буфеті (їдальні).
2. Дзвінок другу під час хвороби.
3. Цікавий фільм або мультфільм.
4. Улюблений урок. (Улюблена книжка).
5. Вихідний день.

**УСНИЙ ТВІР****II семестр**

1. Опиши квітку за поданими питаннями (учитель вивішує малюнки троянди, проліска, ромашки та інших квітів).
  - а) Як називається зображена квітка?
  - б) Де ця квітка росте?
  - в) Коли вона цвіте?
  - г) Які в неї пелюстки, колір, стебло, листки?
  - д) Твоє ставлення до цієї квітки.
  
2. Опиши калину за поданими питаннями.
  - а) Що це за рослина? (Куц, дерево, тощо).
  - б) Де вона любить рости?
  - в) Яка вона навесні, восени, взимку?
  - г) Чим калина корисна?
  - д) Твоє ставлення до цієї рослини.
  
3. Опиши звіра за поданими питаннями (вчитель вивішує малюнки білки, зайця, лисиці, ведмедя, їжака).
  - а) Як називається цей звір?
  - б) Де він водиться?
  - в) Яка у цього звіра голова, вуха, хвіст, лапи?
  - г) Як він виглядає влітку, взимку?
  - д) Чим він живиться?
  - е) Твоє ставлення до цього звіра.
  
4. Склади твір «Весна на моїй вулиці» за поданим планом.

**План**

  - а) Вулиця, на якій ти живеш.
  - б) Вулиця навесні.
  - в) Рослини навесні.
  - г) Поведінка птахів.
  - д) Справи дорослих та дітей.
  - е) Твоє ставлення до цих змін у природі.

5. Склади твір за поданим зачином.  
Я люблю відпочивати влітку у бабусі. Там дуже гарно. Мені подобається...
6. Склади твір за поданим зачином.  
Катя та Оля вийшли на вулицю погуляти. Вони бігали. Раптом Оля впала...
7. Склади твір за поданою кінцівкою.  
... Нарешті робота позаду. Тепер можна відпочивати.
8. Склади твір за поданою кінцівкою.  
...Гарні друзі у Тарасика.
9. Склади твір за поданими зачином і кінцівкою.  
Нетерпляче чекали ми вихідного дня. Адже ми збираємося в похід!  
...  
Утомлені й щасливі ми поверталися додому.
10. Склади твір за поданими зачином і кінцівкою.  
У нашій школі відбувся конкурс малюнків на асфальті. Усі класи зібралися на шкільному подвір'ї.  
...  
Переможцям директор вручив грамоти на шкільній лінійці.

*Різні теми усних творів*

1. Як я допомагаю матері.
2. Як я доглядаю молодшу сестричку (брата).
3. Золота осінь.
4. Цікавий випадок.
5. Мое улюблене заняття.
6. Мій друг (подруга).
7. Мое улюблене свято.
8. Моя сім'я.
9. У зимовому парку.
10. Мій клас.



## МОВА І МОВЛЕННЯ. ТЕКСТ. РЕЧЕННЯ

Робота 1

Варіант 1

Оцінка

За кожне правильно виконане завдання 1–4 учень отримує 1 бал.

1. Найважливіший засіб спілкування — це:

- а) мова;                      б) сила голосу;                      в) жести.

2. Текст — це:

- а) група слів;  
б) окремі речення;  
в) об'єднані за змістом речення.

3. У зачині тексту:

- а) починається розповідь;  
б) розкривається основна думка, розповідається про події;  
в) підсумовується сказане.

4. Яке речення відповідає даній схемі?

- \_\_\_\_\_
- а) Скрізь чуто дзвінкий спів солов'я.  
б) Оленка читає цікаву книжку.  
в) На галявині розпускаються жовті кульбабки.

За кожне правильно виконане завдання 5–8 учень отримує 2 бали.

5. Прочитай. Визнач тип тексту.

Соловейко — гарний і граціозний птах. У нього високі лапки, тонкий дзьоб, великі очі. Спинка у нього рудувато-бура, грудка — світло-сіра. Хвіст досить довгий. Соловей дуже моторний, спритний.

6. Пронумеруй речення в такому порядку, щоб утворився текст. Добири заголовки.

- Пішов дощ.     Раптом великі хмари закрили сонце.  
 Добре він змочив землю.     Блиснула блискавка.     Стало темно.

**Українська мова**

7. Склади з даними словами речення, запиши його. Підкресли головні члени речення.  
Слухаю, бабусині, вечорами, я, казки.

8. Склади твір-мініатюру за поданим початком.  
Я прокинулася дуже рано, адже сьогодні — моє чергування у класі. Я дуже поспішала...

**Робота 1****Варіант 2****Оцінка**

За кожне правильно виконане завдання 1–4 учень отримує 1 бал.

1. Усне і писемне мовлення складається з (із):
  - а) букв;
  - б) звуків;
  - в) речень.
2. Речення, у якому висловлюється заклик або наказ, називається:
  - а) розповідним;
  - б) спонукальним;
  - в) питальним.
3. Текст-міркування — це:
  - а) розповідь про когось, про щось;
  - б) аналіз якоїсь події;
  - в) опис предмета, явища, події.

4. Яке речення відповідає даній схемі?

- .....? ?
- а) Де живе руда білочка?
  - б) Хто збирає пилок з квітів?
  - в) Куди відлітають птахи восени?

*За кожне правильно виконане завдання 5–8 учень отримує 2 бали.*

5. Прочитай. Визнач тип тексту.

Відшумів і пішов геть літній дощ. Із-за хмар визирнуло сонце — і враз через небо від краю до краю перекинулась веселка. Сергійкові дуже захотілося намалювати таку саму. Він дістав чистий аркуш паперу, олівці й узявся до роботи.

6. Пронумеруй речення у такому порядку, щоб утворився текст. Добири заголовок.

Там було гарно і весело.  Був теплий сонячний день.  
 Василько узяв його і посадив на дерево.  Василько і Андрій пішли до лісу.  Біля ялинки хлопчики знайшли білченя.

7. Склади зі слів речення, запиши його. Підкресли головні члени речення.

У, смугастий, кружляє, повітрі, джміль.

8. Склади твір-мініатюру за поданою кінцівкою.

... З такими запасами не страшна білочці зима.

---

---

---

---

---

---

---

---

## СЛОВО. ЗНАЧЕННЯ СЛОВА. БУДОВА СЛОВА

Робота 2

Варіант 1

Оцінка

*За кожне правильно виконане завдання 1–4 учень отримує 1 бал.*

1. Слова, протилежні за значенням, називаються:
  - а) багатозначними;
  - б) антонімами;
  - в) синонімами.
2. Спільнокореневими називаються слова, які:
  - а) є близькими за значенням;
  - б) пишуться однаково;
  - в) мають спільний корінь.
3. У якому значенні вжито слово **золота** у реченні **Навколо панувала золота осінь?**
  - а) Прямому;
  - б) переносному.
4. Знайди спільнокореневе слово до слова **мило**.
  - а) Милий;
  - б) мильний;
  - в) милуватися.

*За кожне правильно виконане завдання 5–8 учень отримує 2 бали.*

5. Добери й запиши до поданих слів антоніми.
 

Вечір — \_\_\_\_\_

холод — \_\_\_\_\_

високий — \_\_\_\_\_

говорить — \_\_\_\_\_
6. Розбери за будовою дане слово. Підбери та запиши відповідне слово до поданої схеми.
 

Стеблинки. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

7. Заміни одним словом подані словосполучення та фразеологізми і запиши їх.

Велике нещастя — \_\_\_\_\_

Буря на морі — \_\_\_\_\_

Набрати в рот води — \_\_\_\_\_

Робити з мухи слона — \_\_\_\_\_

8. Спиши, розкриваючи дужки. Встав пропущені букви.

Раптом (з) півночі (на) сунула чорна хмара. Пл...ве (над) снігами. (По) т...мнів сніговий килим. Падають сніжинки (на) землю. Тихо лягають (на) поле, (на) ліс, (на) дорогу. Я (при) слухаюсь (до) тихого снігопаду і чую ніжний дзвін.

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

Робота 2

Варіант 2

Оцінка

За кожне правильно виконане завдання 1–4 учень отримує 1 бал.

1. Слова, які мають 2 та більше значень, називаються:

- а) антонімами;
- б) синонімами;
- в) багатозначними.

2. Спільнокореневими називаються слова, які:

- а) пишуться однаково;
- б) є протилежними за значенням;
- в) мають однаковий корінь.

3. У якому значенні вжито слово **солодкий** у реченні **Цукор на смак солодкий?**

- а) Прямому;
- б) переносному.

## Українська мова

4. Знайди спільнокореневе слово до слова **дорога**.

- а) Дорогий;
- б) подорожчати;
- в) придорожний.

*За кожне правильно виконане завдання 5–8 учень отримує 2 бали.*

5. Добери й запиши до поданих слів антоніми.

Ніч — \_\_\_\_\_  
 праця — \_\_\_\_\_  
 важкий — \_\_\_\_\_  
 сміється — \_\_\_\_\_

6. Розбери за будовою дане слово. Підбери та запиши відповідне слово до поданої схеми.

Піддубний.



\_\_\_\_\_

7. Заміни одним словом подані словосполучення та фразеологізми:

Дощ з блискавкою — \_\_\_\_\_  
 Сильна хуртовина — \_\_\_\_\_  
 Байдики бити — \_\_\_\_\_  
 Брати ноги на плечі — \_\_\_\_\_

8. Спиши, розкриваючи дужки. Встав пропущені букви.

Біля в...ликого оз...ра (в) лісі стоїть д...р...в'яний будинок.  
 (У) цьому будинку ж...ве Василько. Дідусь (у) Василька працює лісником. Тато й мама також доглядають ліс.

Василько ходить (у) другий клас. Хлопчик мріє стати лісником.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

## ІМЕННИК. ПРИКМЕТНИК

Робота 3

Варіант 1

Оцінка *За кожне правильно виконане завдання 1–4 учень отримує 1 бал.*

1. Іменник означає:
  - а) ознаку предмета;
  - б) назву предмета;
  - в) дію предмета.
2. Знайди власну назву серед поданих іменників.
  - а) Собака;
  - б) Київ;
  - в) місто.
3. Прикметник завжди пов'язаний із:
  - а) прийменником;
  - б) іменником;
  - в) дієсловом.
4. Знайди прикметник чоловічого роду:
  - а) смачна;
  - б) смачний;
  - в) смачне.

*За кожне правильно виконане завдання 5–8 учень отримує 2 бали.*

5. Пронумеруй іменники цифрою 1, а прикметники — цифрою 2.  
 Високими,  рідна,  віконце,  над,  укрились,  
 розповідь,  збрала,  під,  народний,  лелека,  со-  
 лодкий,  розтає,  читання.

6. Заміни в даних словосполученнях прикметники на антоніми. Отри-  
 мані словосполучення запиши.

Легке завдання — \_\_\_\_\_

легкий портфель — \_\_\_\_\_

стара тополя — \_\_\_\_\_

старі газети — \_\_\_\_\_

**Українська мова**

---

7. Напиши над кожним словом, до якої частини мови воно належить. Випиши іменники та прикметники. Визнач їх рід і число.

З малої хмари великий дощ буде.

---

---

8. Склади й запиши невеликий твір на тему «Моя мама», вживаючи прикметники (підкресли їх).
- 
- 
- 
- 
- 
- 
- 
- 
- 
- 

**Робота 3**

**Варіант 2**

**Оцінка**

За кожне правильно виконане завдання 1–4 учень отримує 1 бал.

1. Прикметник означає:
  - а) дію предмета;
  - б) ознаку предмета;
  - в) назву предмета.
2. Знайди загальну назву серед поданих іменників.
  - а) Україна;
  - б) село;
  - в) Оленка.
3. Іменники змінюються за:
  - а) числами;
  - б) питаннями;
  - в) числами, питаннями та мають певний рід.



## ДІЄСЛОВО

Робота 4

Варіант 1

Оцінка

За кожне правильно виконане завдання 1–4 учень отримує 1 бал.

1. Дієслово означає:
  - а) ознаку предмета;
  - б) назву предмета;
  - в) дію предмета.
2. Дієслова в неозначеній формі відповідають на питання:
  - а) що робиш? що робити?
  - б) що робити? що зробити?
  - в) що робив? що зробив?
3. Не з дієсловами пишеться:
  - а) разом;
  - б) окремо;
  - в) через дефіс.
4. У якому з поданих дієслів можна визначити рід?
  - а) Прийде;
  - б) прийшов;
  - в) прийти.

За кожне правильно виконане завдання 5–8 учень отримує 2 бали.

5. Добери й запиши антоніми до дієслів із першого стовпчика, а до дієслів із другого стовпчика — синоніми.

I. Загубив — _____	II. Мерзнути — _____
працюють — _____	сміятися — _____
прикрутять — _____	боятися — _____

6. Розподіли дієслова за часами й запиши їх у три стовпчики.

Летять, вишивала, покотилося, зазеленіє, упала, світять, поїдуть, готуються, повернуться, прочитає, любив.

Минулий час	Теперішній час	Майбутній час

7. Склади й запиши речення з поданих слів. Підкресли двома лініями дієслова. Визнач у дієсловах, де можна, число, час, рід.  
Розквітла, узліссі, на, верба.  
Весняне, вище, сонечко, піднімається, все.  
Птахи, скоро, перелітні, прилетять.  
Робити, корисно, зарядку, щоранку.

---

---

---

---

---

---

---

---

8. Спиши текст, розкриваючи дужки, замість крапок встав пропущені букви.

Ще (не) піднялося ласкаве сонечко. На траві (не) (бл...щати) роса, а квіточки починають розкр...ватися. Ви (прок...датися). Пташки (перелітати) з гілки на гілку, вони дзвінко (щ...б...тати).

---

---

---

---

---

---

---

---

Робота 4

Варіант 2

Оцінка

За кожне правильно виконане завдання 1–4 учень отримує 1 бал.

1. Дієслово — це частина мови, що означає:
  - а) назву предмета;
  - б) дію предмета;
  - в) ознаку предмета.
2. Дієслова змінюються за родами у:
  - а) минулому часі;
  - б) теперішньому часі;
  - в) майбутньому часі.
3. Знайди правильно написане дієслово з часткою **не**.
  - а) Не-хоче;
  - б) нехоче;
  - в) не хоче.
4. За родами змінюються дієслова:
  - а) теперішнього часу;
  - б) майбутнього часу;
  - в) минулого часу.

За кожне правильно виконане завдання 5–8 учень отримує 2 бали.

5. Добери антоніми до дієслів із першого стовпчика, а до дієслів із другого — синоніми.

I. Починають — _____	II. Іти — _____
побудував — _____	говорити — _____
віднесуть — _____	думати — _____

6. Розподіли дієслова за часами й запиши їх.

Гріють, кружляли, прилетять, переможе, зійшло, наносив, в'ють, збудую, від'їхав, засяє, охороняє.

Минулий час

Теперішній час

Майбутній час

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

7. Склади й запиши речення з поданих слів. Підкресли дієслова двома лініями. Визнач у дієсловах, де можна, число, час, рід.

Стрибнула, з, білочка, дерева.

Повертаються, вирію, з, ластівки.

Теплохід, порт, одеський, в, прибуде.

Перед, корисно, кімнату, сном, провітрювати.

---

---

---

---

---

---

---

---

8. Спиши текст, розкриваючи дужки, замість крапок встав пропущені букви.

(Набл...жався) гроза. Д...рева (стояти) тихо. Л...сточки (не) (ш...лестіти). Сонце давно сховалося за хмарами. (Пот...мніла) небо. А он до сизої хмари (піднялась) білий голуб. Сміливо розправив крила, (поплила) назустріч грозі. Мабуть, йому (захотіти) дізнатися, як починається гроза.

---

---

---

---

---

---

---

---

## ДИКТАНТИ

*I семестр***Чарівна осінь**

Настала пора, яку часто звать чудовою, замріяною, золотою. Вона особливо м'яка, ніжна, як гарна мелодія. Це чарівна осінь. Вона розвішує на гілках золоті дукати багряного листя. А у кришталевому-прозорому небі вже курличуть журавлі. Природа на прощальний бал одягає своє невимовно красиве вбрання, милуючи зір грою казкових барв.

(50 слів)

*З журналу*

**Білка**

Надійшла осінь. Листя на деревах стало жовтіти і падати на землю. Білка почала готуватися до зими. Вона збирала і сушила на сучках гриби. Носила насіння, жолуді та горіхи. Усе це ховала білка у своєму дуплі. Багато різної їжі запасла вона на зиму.

Добре підготувалась лісова ласунка до суворої зими.

(50 слів)

*За Ю. Старостенком*

*II семестр***Як прокинулося макове зернятко**

Упало макове зернятко на землю. Біг хлопчик, став на зернятко ногою. Його засипала земля. Заснуло зернятко й спало довго-довго. Уві сні йому стало спекотно. Прокинулось. Розбудила його весна. Відкрило зернятко ротика — попити води. Напилося та й випустило зелений паросток. Глянув паросток довкола й побачив сонце, небо, дерева. Зрадів він, засміявся, та й зацвів рожевою квіткою.

(60 слів)

*В. Сухомлинський*

**Квітуча вишня**

Розцвітала вона навесні біля хати. Гули бджоли в квітках. Сяло весняне сонце, щебетали пташки.

Я не міг відірвати очей від квітучої вишні.

Тепер, коли пригадується той далекий час, здається, що вишня квітла всі дні дитинства.

Зараз теж квітне вишня, теж гудуть бджоли, сяє сонце й щебечуть пташки. І здається мені, що немає ніде такої краси, як на нашій рідній землі.

(62 слова)

*В. Сухомлинський*

---



**ЧИТАННЯ**

**МОВА — ДИВНИЙ СКАРБ**

Робота 1

Варіант 1

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Мова первісних людей була:
  - а) багатою;
  - б) бідною;
  - в) незрозумілою.
  
2. Слов'янську азбуку було складено за зразком:
  - а) грецької;
  - б) давньоіндійської;
  - в) фінікійської.
  
3. У розвитку української мови почесне місце належить:
  - а) давнім слов'янам;
  - б) грекам;
  - в) Т. Г. Шевченку.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Для того, щоб красиво розмовляти, треба:
  - а) красиво писати;
  - б) запам'ятовувати нові слова, вислови, прислів'я;
  - в) красиво малювати.
  
5. Визнач і запиши головну думку вірша Варвари Гринько «Мова».

---

---

---

6. Добери й запиши до слова мова спільнокореневі слова.

---

---

### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Значення слів розкривається у словнику, який називається:

- а) тлумачним;
- б) орфографічним;
- в) тематичним.

8. Поєднай вислови.

- |                      |                        |
|----------------------|------------------------|
| Зарубати на носі — • | • обманювати.          |
| Водити за ніс — •    | • вередувати.          |
| Крутити носом — •    | • запам'ятати.         |
| Сунути носа — •      | • залишити без нічого. |
| Залишити з носом — • | • втручатися.          |

### Високий рівень

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Поміркуй і напиши, чому «Птаха пізнають за пір'ям, а людину — за мовою?»

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

Робота 1

Варіант 2

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Мова допомагала людям:
  - а) познайомитися;
  - б) порозумітися;
  - в) подружитися.
  
2. Початок слов'янській писемності поклали:
  - а) фінікійці;
  - б) греки;
  - в) індійці.
  
3. У слов'янській абетці:
  - а) 24 букви;
  - б) 19 букв;
  - в) 33 букви.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. У народі кажуть: «Хоч маленьке, зате важливе» про:
  - а) ім'я;
  - б) мову;
  - в) слово.
  
5. Пригадай і запиши найрідніші слова, які є у вірші Володимира Лучука «Найрідніші слова».

---

---

---

---

6. У вірші Дмитра Білоуса «Буває, що слово відомо давно» йдеться про:
- а) мову;
  - б) абетку;
  - в) словник.

### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Етимологічний словник розповідає про:
- а) значення слів;
  - б) походження слів;
  - в) правопис слів.

8. Поєднай слова та їх тлумачення.

Геніальний — •	• запам'ятати.
Пращури — •	• надзвичайний.
Затямити — •	• довгий балкон уздовж будівлі.
Галерея — •	• далекі предки.

### Високий рівень

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Поміркуй і напиши, чому мова — дивний скарб?

---

---

---

---

---

---

---

---

## ПОХВАЛА КНИГАМ! ЦІКАВА КНИГА ПРИРОДИ

Робота 2

Варіант 1

Оцінка

### Початковий рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Винахідником друкарського верстата був:
  - а) Володимир Великий;
  - б) Йоган Гутенберг;
  - в) Ярослав Мудрий.
  
2. Першу бібліотеку в Київській Русі було засновано:
  - а) у Софійському соборі;
  - б) у Києво-Печерській лаврі;
  - в) при десятирній церкві.
  
3. Утвори прислів'я, поєднавши стрілочками відповідні їх частини.

Книга — це джерело	•	•	той більше знає.
Книга — найбільший	•	•	знань.
Хто більше читає,	•	•	скарб.

### Середній рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Автором вірша «Книголюбка» є:
  - а) Степан Жупанин;
  - б) Володимир Лучук;
  - в) Дмитро Павличко.
  
5. Головна думка оповідання «Любіть книгу» Остапа Вишні — це:
  - а) читати книги;
  - б) берегти книги;
  - в) дарувати книги.

- а) лисицю;
- б) білку;
- в) ведмедя.

### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Вірш, з якого взято рядки:

Довгі ноги, сірі крила,  
На голівці чорний чуб.  
Погляда на нас несміло:  
— Ой, болить, не полечу!

називається:

- а) «Пісенька про куличка»;
- б) «Соловейко застудився»;
- в) «Журавлик».

8. Склади й напиши план до оповідання Олесь Донченка «Лісовою стежкою».

---

---

---

---

---

### Високий рівень

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Напиши розповідь із 3—5 речень про те, як ти розумієш рядки з твору словацького поета Павла Гнездослава:

Я зірвав квітку — і вона зів'яла,  
я зловив метелика — і він  
помер у мене на долоні.  
І тоді я зрозумів, що доторкнутися  
до краси можна лише серцем.

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

Робота 2

Варіант 2

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Висловлювання «Друкар книг, перед тим не бачених» написано про:
  - а) Володимира Святославича;
  - б) Івана Федорова;
  - в) Петра Мстиславця.
  
2. Засновником першої бібліотеки у Київській Русі був:
  - а) Іван Федоров;
  - б) Ярослав Мудрий;
  - в) Володимир Великий.
  
3. З'єднай стрілочками слова з їх значенням.

Абонемент — •		• умовне позначення на книжках, що вказує на їхнє місце в бібліотеці.
Каталог — •		• відділ бібліотеки, де видаються книжки додому.
Шифр — •		• список книжок, складений у певному порядку.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Автором віршів «Вже брами літа замикає осінь», «Соловейко застудився», «Шипшина важко віддає плоди» є:
  - а) Яків Щоголів;
  - б) Катерина Перелісна;
  - в) Ліна Костенко.
  
5. В оповіданні Олеся Донченка «Лісовою стежкою» йдеться про:
  - а) Максима;
  - б) Сергійка;
  - в) Улянку.
  
6. Головна думка вірша Ліни Костенко «Шипшина важко віддає плоди» є такою:
  - а) природа потрібна людям для користі;
  - б) природа потрібна людям для краси;
  - в) природа потрібна людям для користі й для краси.

**Достатній рівень**

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Вірш, з якого взяті дані рядки: «Чом же вона не втіка? Нащо морозу чека?», називається:  

---

8. Склади й запиши план до оповідання Олега Буценя «Наше відкриття».  

---

---

---

---

---

---

---

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Склади й запиши розповідь про те, як ти розумієш рядки вірша Сергія Сухомлинського:

Край наш — писанка неначе,  
Треба тільки вміти бачити!

---

---

---

---

---

**УСНА НАРОДНА ТВОРЧИСТЬ.  
ЛІТЕРАТУРНІ КАЗКИ. БАЙКИ**

Робота 3

Варіант 1

Оцінка

**Початковий рівень***За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

1. Короткі влучні образні вислови, що часто містять римовані слова, називаються:
  - а) загадками;
  - б) прислів'ями;
  - в) скоромовками.
  
2. Твір «Ходить гарбуз по городу» за жанром належить до:
  - а) казки;
  - б) байки;
  - в) народної пісні.
  
3. Видатним українським байкарем є:
  - а) Дмитро Павличко;
  - б) Леонід Глібов;
  - в) Максим Рильський.

**Середній рівень***За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

4. Поєднай стрілочками частини прислів'їв.

- |                      |   |   |                        |
|----------------------|---|---|------------------------|
| Терпіння і труд      | • | • | вилетить — не піймаєш. |
| Від теплового слова  | • | • | треба самому уміти.    |
| Щоб других учити,    | • | • | і лід розтане.         |
| Слово — не горобець, | • | • | усе перетруть.         |

5. Прислів'я «чия відвага, того й перемога» належить до казки:
- а) «Кривенька качечка»;
  - б) «Кирило Кожум'яка»
  - в) «Про що розповіли Незабудки».
6. Герої Ходитут, Дуплотес, Кірра, Лі-лі, Зузуки з казки:
- а) «В Країні Сонячних Зайчиків»;
  - б) «Закляття золота й вогню»;
  - в) «Кобиляча голова».

### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 – 2 бали.

7. Поміркуй і напиши, що схвалюється, а що засуджується у казці «Кривенька качечка»?

---

---

---

---

---

8. Визнач головну думку байки Л. Глібова «Лебідь, Щука і Рак» та підбери відповідне прислів'я до цієї байки. Запиши його.

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Напиши невеличку розповідь про те, як змінилось життя героя з казки «Для чого людині серце» після того, як лікар уставив серце доброї людини.

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

Робота 3

Варіант 2

Оцінка

**Початковий рівень**

*За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

1. Невеликий, найчастіше віршований твір повчального змісту називається:
- а) казкою;
  - б) легендою;
  - в) байкою.
2. Твір «Три товариші» належить за жанром до:
- а) легенди;
  - б) казки;
  - в) народної пісні.

**Читання**

3. Автором байки «Коник-стрибунець» є:
- Степан Руданський;
  - Леонід Глібов;
  - Ігор Калинець.

**Середній рівень**

*За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

4. Поєднай стрілочками частини прислів'їв.

Зробив діло — •	• немає роботи.
Без охоти •	• коле сердечко.
Грамоті учиться — •	• гуляй сміливо.
Гостре словечко •	• завжди пригодиться.

5. Прислів'я «за добро добром платять» належить до казки:

- «Кобиляча голова»;
- «Кривенька качечка»;
- «Про що розповіли Незабудки».

6. Хлопчик Веснянка побачив одразу всіх казкових героїв у казці:

- «Закляття золота й вогню»;
- «Для чого людині серце»;
- «В палаці чарівних казок».

**Достатній рівень**

*За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.*

7. Поміркуй і напиши, що схвалюється, а що засуджується в казці «Кобиляча голова»?

---



---



---



---



---

8. Визнач головну думку байки Леоніда Глібова «Чиж та Голуб» та підбери й запиши відповідне прислів'я до цієї байки.

---

---

---

---

---

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Напиши невеличку розповідь про те, як змінилося життя молодшого брата з казки «Чому вода в морі солоня» після знахідки жорен.

---

---

---

---

---

---

---

**СТОРИНКИ ДЛЯ ДОПИТЛИВИХ.  
ШЕВЧЕНКОВЕ СЛОВО**

Робота 4

Варіант 1

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Твір Алли Коваль «Скільки років Діду Морозу» за жанром є:  
а) казкою;  
б) оповіданням;  
в) легендою.
2. Пригадай, у яких народів є такі брати Діда Мороза? Поєднай відповідні імена та назви народів стрілочками.  
Баббо Натале — •                      • у чехів.  
Пай Натал — •                         • в англійців.  
Мікулаш — •                           • в італійців.  
Санта Клаус — •                       • у бразильців.
3. У казці В. Сухомлинського «Горобчик і Вогонь» Горобчик був:  
а) неслухняним;  
б) допитливим;  
в) працьовитим.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Брати Біро над винайденням кулькової ручки працювали:  
а) 8 років;  
б) 11 років;  
в) 15 років.
5. Прислів'я «не тяжка робота, коли є охота» висловлює головну думку в творі:  
а) «Хотів би я знати...»;  
б) «Пастух рогатий»;  
в) «Неслухняна кулькова ручка».

6. Речення «Тарас почув таку милу новину, і мовби його на сто коней посадили» — з твору:
- а) «Тарас у наймах»;
  - б) «Село! І серце одпочине»;
  - в) «Малий Тарас чумакує».

### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Поєднай слово та його тлумачення.

Достеменно — • • зелений.

Смарагдовий — • • насип з пустої породи біля шахти.

Терикон — • • точно.

8. Напиши, якою є головна думка казки В. Сухомлинського «Горобчик і вогонь»?

---

---

### Високий рівень

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Пригадай і напиши назви річок України з вірша Володимира Лучука «Скільки рік в Україні».

---

---

---

---

---

---

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Твір Володимира Лучука «Скільки рік в Україні» за жанром є:
  - а) оповіданням;
  - б) віршем;
  - в) легендою.
  
2. Пригадай, у яких народів такі брати Діда Мороза? Поєднай відповідні імена та назви народів стрілочками.

Пер Ноель — •	• у колумбійців.
Санта-Клаус — •	• у німців.
Міколаус — •	• у французів.
Папа Паскуале — •	• в американців.
  
3. Брати Біро в оповіданні Марка Беденка «Неслухняна кулькова ручка» були:
  - а) добрими;
  - б) ввічливими;
  - в) наполегливими.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Поет Т. Г. Шевченко почувався вільною людиною:
  - а) 3 роки;
  - б) 13 років;
  - в) 23 роки.
  
5. Рядки «Цвітуть сади, біліють хати, а на горі стоять палати, неначе диво» — з твору:
  - а) «Тече вода із-за гаю»;
  - б) «І досі сниться...»;
  - в) «Село! І серце одпочине».

6. У вірші Вадима Скомаровського «Над Кобзарем» дівчинка була захоплена:
- а) читанням;
  - б) малюванням;
  - в) розгляданням малюнків.

### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Поєднай назви творів з їх авторами.

«Малий Тарас чумакує» •	• Тарас Шевченко
«Тече вода із-за гаю» •	• Оксана Іваненко
«Тарас у наймах» •	• Антін Лотоцький

8. Продовжи речення з тексту «Як розмовляють тварини».

Знати голоси тварин треба для того, щоб \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

### Високий рівень

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Напиши, з яких джерел можна одержати нові відомості, де знайти відповіді на запитання **що? хто? де? коли? чому?**
- \_\_\_\_\_
- \_\_\_\_\_
- \_\_\_\_\_
- \_\_\_\_\_

**ВІРШІ ПРО СВІТ ПРИРОДИ І ДИТИНСТВО**

Робота 5

Варіант 1

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. У вірші поетеси Марійки Підгірянки йдеться про:
  - а) дружбу;
  - б) навчання;
  - в) природу.
  
2. Поетеса Наталя Забіла написала дитячих книжок понад:
  - а) 50;
  - б) 200;
  - в) 250.
  
3. Головними героями вірша Наталі Забіли «Хто сильніший» є:
  - а) Вітер і Костик;
  - б) Сонце і Костик;
  - в) Сонце і Вітер.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Поєднай назви віршів з їх авторами.

«Діти й ластівка»	•	•	Тамара Коломієць
«У гостях»	•	•	Степан Жупанин
«Чоловічки»	•	•	Марійка Підгірянка
«Ліщина»	•	•	Анатолій Костецький
  
5. Напиши, з якого вірша узято ці слова:

Усе  
що згубили, —  
шукайте й знаходьте!

6. Роз'єднай слова вертикальною лінією.

Мояруканіколинікікому  
нікривди, нібідинепринесе!

### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Напиши тлумачення слів.

Жолоб — \_\_\_\_\_

Мушля — \_\_\_\_\_

Курай — \_\_\_\_\_

8. Напиши, якою є головна думка вірша Анатолія Костецького «Бюро знахідок»?

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

### Високий рівень

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Поміркуй, чому хлопчик Дбайко з вірша «Дбайлива пісенька в дорозі» має таке ім'я, та напиши про його хороші справи.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. У вірші поетеси Тамари Коломієць йдеться про:
  - а) природу;
  - б) працьовитість;
  - в) навчання.
  
2. Автором вірша «Птиця» є:
  - а) Тамара Коломієць;
  - б) Дмитро Павличко;
  - в) Анатолій Костецький.
  
3. Головним героєм вірша Грицька Бойка «Хвастунець» є?
  - а) Сашко;
  - б) Костик;
  - в) Толя.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Поєднай назви віршів з їх авторами.

«Хто сильніший» •	• Дмитро Павличко
«Ластівки» •	• Анатолій Костецький
«Розмова» •	• Наталя Забіла
«Не хочу» •	• Анатолій Качан
  
  5. Напиши, з якого вірша ці слова:

І все, що є на сцені тільки грою,  
самим зазнати  
в справжньому житті!..
-

6. Роз'єднай слова вертикальною лінією.

Івсімлюдямпрацьовитим  
побажавущастіжити.

### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Напиши тлумачення слів.

Ораниця — \_\_\_\_\_

Тішитися — \_\_\_\_\_

Жаско — \_\_\_\_\_

8. Напиши, якою є головна думка вірша Дмитра Павличка «Птиця»?

---

---

---

---

### Високий рівень

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Пригадай вірш Анатолія Качана «Дівчинка і море». Напиши, чому дівчинка ходила до моря та які картини вона там побачила.

---

---

---

---

---

---

**ОПОВІДАННЯ ПРО СПРАВИ  
ТВОЇХ ОДНОЛІТКІВ**

Робота 6

Варіант 1

Оцінка

**Початковий рівень**

*За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

1. Оповідання «Красиві слова і красиве діло» написав:
  - а) Ярослав Стельмах;
  - б) Анатолій Григоруk;
  - в) Василь Сухомлинський.
  
2. Головними героями оповідання Євгена Гуцала «Перебите крило» є:
  - а) Дениско та Костик;
  - б) Денис та Олег;
  - в) Митько та Славко.
  
3. Оповідання Василя Сухомлинського «Гвинтик» учить бути:
  - а) добрими;
  - б) розумними;
  - в) доводити справу до кінця.

**Середній рівень**

*За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

4. Прислів'я «Без вірного друга велика туга», «Дерево міцне корінням, а людина — друзями» належать до оповідання:
  - а) «В гурті й пісня в лад іде»;
  - б) «Ловись, рибко»;
  - в) «Кінь утік...»

5. Поєднай слова та їх тлумачення.

- |                |                           |
|----------------|---------------------------|
| Запопав — •    | • плететься.              |
| Теліжиться — • | • дістав, роздобув.       |
| Погребня — •   | • дрібні гілочки.         |
| Галуззя — •    | • надбудова над погребом. |

6. Напиши, з якого оповідання прислів'я «Щира пісня гріє краще за кожуха»?

---

### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Продовжи прислів'я:

Слово чемне \_\_\_\_\_.

Все добре переймай, \_\_\_\_\_.

8. Склади й запиши план до оповідання «Хто міняє, той нічого не має».

---

---

---

---

---

---

---

### Високий рівень

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Склади й запиши розповідь на тему «Гарні не красиві слова. Гарні — красиві справи».

---

---

---

---

---

---

---

---

Робота 6

Варіант 2

Оцінка

**Початковий рівень***За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

- 1. Оповідання «В гурті й пісня в лад іде» написав:
  - а) Василь Сухомлинський;
  - б) Анатолій Григорук;
  - в) Євген Гуцало.
  
- 2. Головними героями оповідання «Кінь утік...» є:
  - а) Віталік та Петрик;
  - б) Денис та Олег;
  - в) Костик та Гафійка.
  
- 3. Оповідання «Хто міняє, той нічого не має» учить:
  - а) берегти речі;
  - б) дарувати іграшки;
  - в) не міняти речі.

**Середній рівень***За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

- 4. Прислів'я «Біда друзів випробує», «Приятеля легше знайти, ніж зберегти» належать до оповідання:
  - а) «Гвинтик»;
  - б) «Кінь утік...»;
  - в) «Ловись, рибко!»

5. Поєднай слова та їх тлумачення.

Віраж — •	• бокова стіна будинку.
Причілок — •	• поворот.
Здибав — •	• пішов, здіймаючи курячу.
Покушпелив — •	• зустрів.

6. Напиши, з якого оповідання взято прислів'я «Міняйло без штанів ходить»?

### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Продовжи прислів'я.

Де лелека водиться, там \_\_\_\_\_.

З добрим дружись, а \_\_\_\_\_.

8. Склади й запиши план до оповідання «Ловись, рибко!».

---

---

---

---

---

---

---

### Високий рівень

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Склади й запиши міркування на тему «Який слід повинна залишити людина на землі?»

---

---

---

## ЗІ СКАРБНИЦІ КАЗКАРІВ СВІТУ. ВІЗЬМУ ПЕРО І СПРОБУЮ...

Робота 7

Варіант 1

Оцінка

### Початковий рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Автором казки «Горбокони́к» є:
  - а) Петро Ершов;
  - б) Шарль Перро;
  - в) Брати Грімм.
2. Герої: король, королева, бабуся, юнак, дід — з казки:
  - а) «Пригоди Піноккіо»;
  - б) «Зачарована красуня»;
  - в) «Кіт у чоботях».
3. Тим, хто сказав: «Мені нічого не важко, бо я найкращий у світі літун!», був:
  - а) Карлсон;
  - б) Кіт;
  - в) Піноккіо.

### Середній рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Запиши дійових осіб казки Карло Коллоді «Пригоди Піноккіо».

---

---

---

---

---

5. Поєднай слова та їх тлумачення.

- |            |                        |
|------------|------------------------|
| Яхонт — •  | • 4 см.                |
| Аршин — •  | • дорогоцінний камінь. |
| Вершок — • | • 70 см.               |

6. Прислів'я «де сила не може, там розум допоможе» належить до казки:

- а) «Горбокони́к»;
- б) «Кіт у чоботях»;
- в) «Пригоди Піно́ккіо».

#### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Напиши, чому в казці «Горбокони́к» кобилиця підкорилася Іванові?

---

---

---

---

---

---

---

---

8. Пригадай, яким був кіт у казці Шарля Перро «Кіт у чоботях»? Склади й запиши характеристику кота.

---

---

---

---

---

---

---

---

**Високий рівень**

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Пригадай казку Олексія Толстого «Золотий ключик, або Пригоди Буратіно». Напиши, що спільного і що відмінного у цій казці та у казці «Пригоди Піноккіо».

---

---

---

---

---

---

---

---

Робота 7

Варіант 2

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Автором казки «Пригоди Піноккіо» є:
  - а) Шарль Перро;
  - б) Карло Коллоді;
  - в) Астрід Ліндгрєн.
  
2. Казкові герої маркіз Карабас, король, людожер — з казки:
  - а) «Горбокони́к»;
  - б) «Пригоди Піноккіо»;
  - в) «Кіт у чоботях».
  
3. Казковим героєм, який сказав: «Я нічого не боюсь, крізь терни продерусь і зачаровану красуню побачу» був:
  - а) Іван;
  - б) Малюк;
  - в) Королевич.

**Читання****Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Пригадай і запиши дійових осіб казки «Горбоконики».

---

---

---

---

---

5. Поєднай слова та їх тлумачення.

Кваша — •	• мотузок.
Челядь — •	• страва.
Шворка — •	• слуги.

6. Прислів'я «Він що кішка, як ти його не кинь, а він усе на ноги стає» про:

- а) допитливість;
- б) винахідливість;
- в) сміливість.

**Достатній рівень**

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Опиши горбоконики.

---

---

---

---

---

---

---

8. Склади й запиши характеристику королевича з казки «Зачарована красуня».

---

---

---

---

---

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Добери заголовки до п'яти частин, з яких складається казка «Кіт у чоботях». Запиши їх.

---

---

---

---

---

## ТЕКСТИ ДЛЯ ЧИТАННЯ ВГОЛОС

### Ласкавий вітер і холодний вітрюган

У темному лісі, в глибокому яру, спали два вітри. Ласкавий — хлопець із синіми очима. І холодний — дід з колючою бородою.

Прийшла зима. Сонечко не могло піднятися високо над землею. Білі сніги вкрили поле. Зашуміли тривожно верховіття дерев. Прокинувся в глибокому яру холодний вітрюган. Устав, вийшов з лісу. Застогнала хуртовина. Іде землею холодний вітрюган — замерзають річки, гуде хуртовина.

Та ось піднялося сонечко вище. Заболіла спина в холодного вітрюгана. Поплентався він до темного лісу, заліз у глибокий яр та й спить.

Прокинувся ласкавий вітер, вийшов з лісу. Засміялося сонечко, потекли струмки, зацвіли квіти, зашуміли трави.

(98 слів)

*В. Сухомлинський*

### Окраса Карпат

На південному схилі Східних Карпат, унизу, в гірській ущелині, котить свої бистрі води річка Теремля. Таку назву їй дали не даром, бо вона невтомно рве, точить, шарпає скелясті береги русла, скочується по кам'янистих порогах та бистринах, подекуди рине вниз дзвінками водоспадами. Але в одному місці річка замовкає, впадаючи у невелике мальовниче озеро.

Звідки ж воно тут узялося?

Якось з високого крутого схилу обвалилася частина гори. Величезні маси землі, каміння й уламків скелі упали до річки. Гуркіт обвалу чули за десятки кілометрів від цього місця — до неба шугонув гігантський стовп пилуки. Обвал перегородив долину річки, її води заповнили улоговину. Так виникло озеро. За чарівну красу йому дали чудову, ніжну назву — Синевир.

Чиста і повсякчас прохолодна озерна вода, температура її ніколи не піднімається вище одинадцяти градусів. Дрібні камінці видно на дні озера навіть у найглибших місцях.

Хто хоч раз у житті бачив Синевир, той не забуде його ніколи.

(147 слів)

*О. Муранов*

## ТЕКСТИ ДЛЯ ЧИТАННЯ МОВЧКИ

### Деркач і Кріт

Із далекого теплого краю повертався на північ, на нашу землю, маленький Деркач. Це пташка сіренька. Улітку вона виводить у нас діток, а на зиму відлітає до Африки.

Важко летіти Деркачеві, маленькі в нього крильця. Того він як де летить, а як де й пішки іде. Ось і зараз іде собі й тихенько пісеньку співає про далекий північний край, про гніздечко під кущем лози на зеленому лузі — там його мила батьківщина.

Іде собі, іде й зустрічає Крота. Сидить Кріт у норі, висунув мордочку й питає Деркача:

— Хто ти такий і куди йдеш?

— Я пташка Деркач, повертаюсь на батьківщину із теплого краю.

Розповів Деркач Кротові про свою далеку північну вітчизну і про теплу африканську землю.

— А чого ти не поселишся на тій теплій землі і не живеш там завжди? — питається здивований Кріт. — Чого щороку мандруєш тисячі кілометрів? Ти ж до крові поранив ноги. Тебе скрізь підстерігає шуліка. Що ж змушує тебе так поневірятися? Що тебе кличе на холодну північ?

— Батьківщина, — відповів Деркач.

(163 слова)

*В. Сухомлинський*

### Сонце — для всіх

Напевне, всі знають, що їжачок більше полюбляє ніч, аніж день. Уночі він полює на сонних комах, черв'яків та усяку всячину. І не віриться навіть, що за ніч їжачок стільки з'їдає, скільки важить сам їжачок-нічнийок.

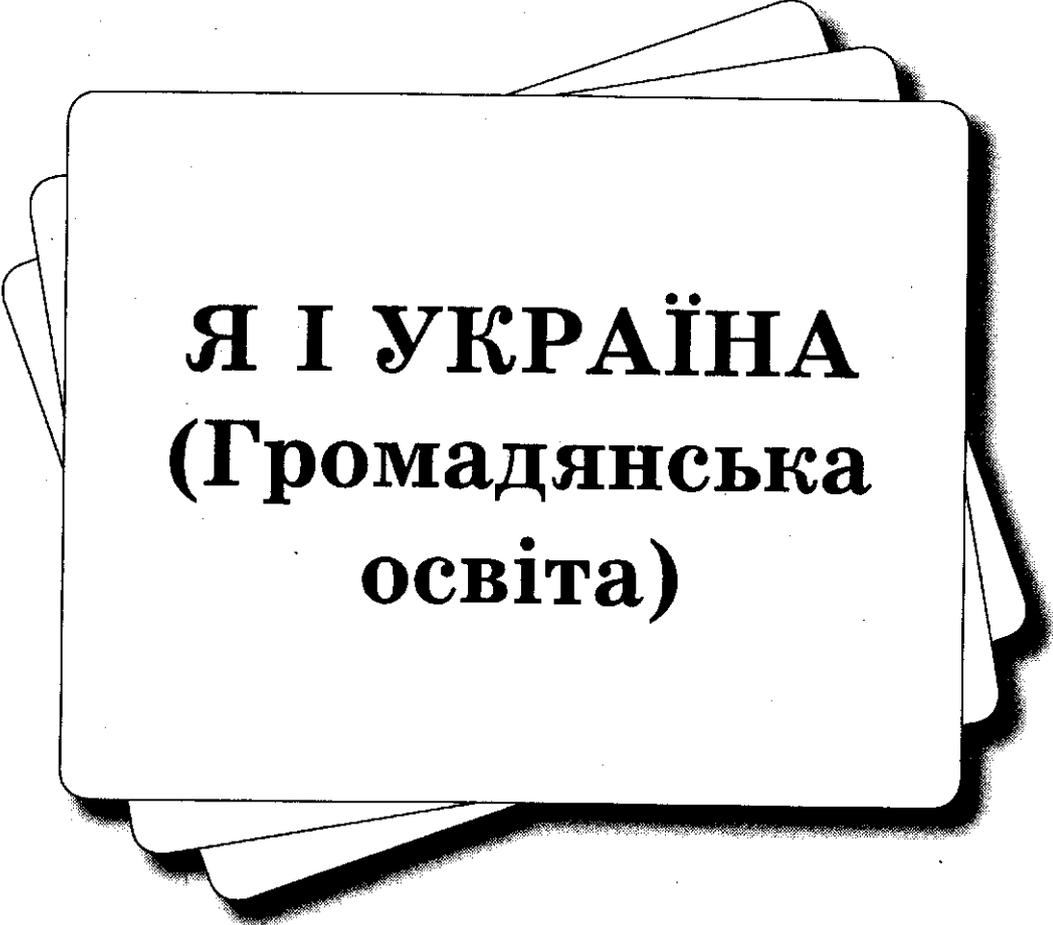
Але суцзя правда і те, що і вдень він не байдикує, не марнує часу. Порядкує у домівці, постіль застеляє, дітей до роботи привчає. А ще за погодою стежить. Їжаки за сонцем та за зорями і час, і погоду вгадують. Коли теплом повіє, коли холодом зав'южиться.

Тому їжачок-нічничок охоче повторює і звірятам, і птахам:

— Любіть сонце. Та не забувайте, що і місяць світить ясно-місячно. Сонце для всіх, а місяць більше для мене, нічника, — чи то жартує, чи правду говорить їжак. І за ті жарти-промовки шанують його і птахи, і звірі. Поважають за його тихе, довірливе слово.

(135 слів)

*М. Сингаївський*



**Я І УКРАЇНА  
(Громадянська  
освіта)**

## ЛЮДИНА

Робота 1

Варіант 1

Оцінка

### Початковий рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Суспільство — це:
  - а) школа;
  - б) родина;
  - в) об'єднання людей, які взаємодіють, залежать один від одного.
  
2. Згідно з висловлюванням доньки Ярослава Мудрого Анни, людина долає перешкоди:
  - а) зброєю;
  - б) знанням і розумом;
  - в) за допомогою друзів.
  
3. Те, що визначає поведінку людини, відрізняє її від інших називається:
  - а) ввічливістю;
  - б) делікатністю;
  - в) людським «я».

### Середній рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Тлумаченням слова **скептик** є:
  - а) людина, яка над усе ставить свої особисті інтереси;
  - б) людина, яка недовіжливо до всього ставиться, у всьому сумнівається;
  - в) людина, яка не втручається в чуже життя.

5. До поданих слів добери і запиши слова, протилежні за значенням.

Лінивий — \_\_\_\_\_

Злий — \_\_\_\_\_

Рішучий — \_\_\_\_\_

Жадібний — \_\_\_\_\_

6. Поєднай стрілочками частини прислів'їв.

Не одяг прикрашає людину, а • • там розум допоможе.

Де сила не візьме, • • не будь лінивим.

Хочеш бути щасливим, • • добрі діла.

### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Продовжи речення:

Послідовність, систематичність у навчанні, роботі, уміння зосередитися, зібраність — це \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

8. Напиши, як ти розумієш прислів'я «мудрим ніхто не народився, а навчився».

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

**Я і Україна. Громадянська освіта****Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Напиши невелику розповідь на тему «Людина народжується для того, щоб лишити після себе слід, — у пам'яті, в серцях інших людей».

---

---

---

---

---

---

---

---

*Робота 1*

*Варіант 2*

*Оцінка*

**Початковий рівень**

*За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

1. Об'єднання людей, які взаємодіють, залежать один від одного, — це:
  - а) родина;
  - б) школа;
  - в) суспільство.
  
2. Людину від тварини відрізняє:
  - а) вміння розмовляти;
  - б) вміння мислити;
  - в) вміння мислити, розмовляти, працювати.
  
3. Першу школу в Україні заснував:
  - а) Ярослав Мудрий;
  - б) Володимир Великий;
  - в) літописець Нестор.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Тлумаченням слова **егоїст** є:

- а) людина, яка недовіжливо до всього ставиться, у всьому сумнівається;
- б) людина, яка над усе ставить свої особисті інтереси;
- в) людина, яка не втручається в чуже життя.

5. Добери до поданих слів слова, протилежні за значенням, і запиши їх.

Добрий — \_\_\_\_\_

Щедрий — \_\_\_\_\_

Працьовитий — \_\_\_\_\_

Нерішучий — \_\_\_\_\_

6. Доповни прислів'я.

Не кажи не вмію, а кажи \_\_\_\_\_

Здобудеш освіту — \_\_\_\_\_

Вік живи — \_\_\_\_\_

**Достатній рівень**

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Продовжи речення.

Те, що визначає поведінку людини, відрізняє її від інших —  
це \_\_\_\_\_

8. Напиши, як ти розумієш вислів «Щоб пізнати людину, треба з нею пуд солі з'їсти».

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Склади й напиши невелику розповідь на тему «Людина не просто проживає своє життя, вона його будує, створює».

---

---

---

---

---

---

---

---

## ЛЮДИНА СЕРЕД ЛЮДЕЙ

Робота 2

Варіант 1

Оцінка

### Початковий рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Групу близьких родичів, що живуть разом, можна назвати одним словом:
  - а) предки;
  - б) сім'я;
  - в) рід.
2. Речення «Хто не мав коріння, той — як перекотиполе. Куди вітер подме, туди й котиться» узяті з оповідання:
  - а) «Так буде справедливо»;
  - б) «Красива палиця»;
  - в) «Твоя сім'я. Родовідне дерево».
3. Людину, яка завжди каже правду, називають:
  - а) ввічливою;
  - б) чесною;
  - в) рішучою.

### Середній рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Підкресли те, що може допомогти створити в сім'ї атмосферу любові та взаємопорозуміння.  
Повага, чесність, хитрість, доброта, егоїзм, уміння прощати, заздрість, терплячість.

**Я і Україна. Громадянська освіта**

5. Доповни прислів'я.

Хто людям добра бажає, той — \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

6. Напиши, які слова ввічливості ти знаєш.

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**Достатній рівень**

*За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.*

7. Поясни, яку людину можна назвати щедрою.

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

8. Пригадай казку «Добро і Зло». Напиши, як Добро віддячило Злу за зло. Зроби висновок.

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**Високий рівень**

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Напиши невелику розповідь на тему «Якою повинна бути людина, щоб її любили і поважали».

---

---

---

---

---

---

---

---

Робота 2

Варіант 2

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Родовід — це:
  - а) група близьких родичів, що живуть разом;
  - б) походження, послідовність, історія одного роду;
  - в) родичі одного ступеня споріднення по відношенню до одного предка.
  
2. Речення «Тож шануймо старих людей — вони мудрі й надійні. Їхній розум — це мудрість і досвід народу» узято з оповідання:
  - а) «Твоя сім'я. Родовідне дерево»;
  - б) «Красива палиця»;
  - в) «Старий».
  
3. Людину, яка добре поводиться, є чемною, називають:
  - а) сором'язливою;
  - б) щедрою;
  - в) ввічливою.

**Середній рівень**

*За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

4. Підкресли те, що, на твій погляд, допоможе зберегти дружбу.  
Доброзичливість, заздрість, доброта, чесність, егоїзм, щед-  
рість, хитрість, делікатність, брехливість, щирість.

5. Доповни прислів'я.

Шануй батька й неньку, буде тобі ... \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

6. Напиши, які чарівні слова ти знаєш.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

**Достатній рівень**

*За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 – 2 бали.*

7. Напиши, кого можна назвати справжнім другом.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

8. Пригадай оповідання «Так буде справедливо». Чому воно так називається? Дай характеристику старшому братові.

---

---

---

---

---

---

---

---

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Напиши невелику розповідь на тему «Добро твориться просто — ні за так?»

---

---

---

---

---

---

---

---

**ЛЮДИНА СЕРЕД ЛЮДЕЙ. ПРАВИЛА  
ЖИТТЯ В СУСПІЛЬСТВІ**

Робота 3

Варіант 1

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Людину, яка завжди каже правду, називають:
  - а) щедрою;
  - б) чесною;
  - в) ввічливою.
  
2. Конституція — це:
  - а) угода, міжнародний договір із певних питань;
  - б) заява, оголошення основних принципів;
  - в) Основний Закон держави.
  
3. Визначенням поняття «право» є:
  - а) те, що ти повинен робити, щоб бути корисним собі та іншим;
  - б) те, у чому тобі не можна відмовляти;
  - в) загальні правила, за якими живуть люди в суспільстві.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Продовжи речення.

Не можна красти, тому що \_\_\_\_\_

---

---

---

---

**5.** Напиши, як ти розумієш вислів «Не кидай слів на вітер».

---

---

---

---

---

**6.** Напиши, які права має дитина.

---

---

---

---

---

**Достатній рівень**

*За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 – 2 бали.*

**7.** Напиши, яке право порушує той, хто підслуховує, підглядає, розповідає про чужі таємниці?

---

**8.** Пригадай оповідання «Брехун». Якою є головна думка цього оповідання?

---

---

---

---

---

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Склади й напиши невелике міркування про те, що означає поважати себе, мати почуття людської гідності.

---

---

---

---

---

---

---

---

*Робота 3*

*Варіант 2*

*Оцінка*

**Початковий рівень**

*За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

1. Того, хто порушує права інших, називають:
    - а) неввічливим;
    - б) правопорушником;
    - в) неухажним.
  
  2. Головний Закон держави називається:
    - а) Конвенцією;
    - б) декларацією;
    - в) Конституцією.
  
  3. Визначенням поняття «обов'язок» є:
    - а) загальні правила, за якими живуть люди в суспільстві;
    - б) те, що ти повинен робити, щоб бути корисним собі та іншим;
    - в) те, в чому тобі не можна відмовляти.
-

**Середній рівень**

*За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

**4. Продовжи речення.**

Не можна підглядати, тому що \_\_\_\_\_

---

---

**5. Напиши, як ти розумієш вислів «будь господарем свого слова».**

---

---

---

---

---

---

**6. Напиши, які обов'язки має дитина.**

---

---

---

---

---

---

---

---

**Достатній рівень**

*За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 – 2 бали.*

**7. Напиши, яке право порушує той, хто називає іншого образливими словами?**

---

**Я і Україна: громадянська освіта**

---

8. Пригадай оповідання «Федько». Напиши, яким був Федько? Який висновок зробив коваль про чуже добро?

---

---

---

---

---

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Склади й напиши невелике міркування на тему «Право одного закінчується там, де починається право іншого». Чому так кажуть?

---

---

---

---

---

---

## КУЛЬТУРА РІДНОГО КРАЮ

Робота 4

Варіант 1

Оцінка

### Початковий рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Наша країна з початку свого існування мала назву:
  - а) Росія;
  - б) Київська Русь;
  - в) Україна.
2. Музей — це заклад, де:
  - а) зберігають та видають книги;
  - б) навчаються діти;
  - в) збирають, зберігають твори мистецтва, пам'ятки історії тощо.
3. Наша країна святкує День незалежності:
  - а) 28 червня;
  - б) 24 серпня;
  - в) 22 січня.

### Середній рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Напиши, які це свята?  
Різдво, Водохреща, Великдень, Трійця, Свято Миколая — це
- 
5. Поєднай лініями назву свята зі словом, яке має відношення до цього свята.

Різдво •	• зілля.
Івана Купала •	• кутя.
Трійця •	• вогонь, вінок, вода.

**Я і Україна. Громадянська освіта**

---

6. Музей Сергія Корольова знаходиться у:
- а) Харкові;
  - б) Києві;
  - в) Житомирі.

**Достатній рівень**

*За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.*

7. Напиши, які корисні копалини є в Україні.

---

---

---

---

8. Напиши, хто ці славетні українці? Пиши за зразком: Павло Попович — перший космонавт України.

Тарас Шевченко — \_\_\_\_\_  
Микола Лисенко — \_\_\_\_\_  
Олег Антонов — \_\_\_\_\_  
Катерина Білокур — \_\_\_\_\_

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Склади й напиши невеликий твір на тему «Мое рідне місто (село)».

---

---

---

---

---

---

---

---

Робота 4

Варіант 2

Оцінка

### Початковий рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Столицею України є місто:
  - а) Львів;
  - б) Київ;
  - в) Харків.
2. Пам'ятники культури зберігають та вивчають у:
  - а) школі;
  - б) бібліотеці;
  - в) музеї.
3. Наш народ святкує Різдво Христове:
  - а) 22 січня;
  - б) 19 січня;
  - в) 7 січня.

### Середній рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Напиши, які це свята.  
День Конституції, День Перемоги, День Збройних сил України, День незалежності України, День соборності України — це \_\_\_\_\_.
5. Поєднай лініями назву свята зі словом, яке має відношення до цього свята.

Великдень	•	•	гостинці
свято Миколая	•	•	вода
Водохреща	•	•	писанки
6. Музей, у якому виставлено скелети древніх мамонтів, знаходиться у:
  - а) Чернігові;
  - б) Дніпропетровську;
  - в) Києві.

**Я і Україна. Громадянська освіта****Достатній рівень**

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Напиши, які культурні рослини вирощують в Україні?

---

---

---

---

---

8. Напиши, хто ці славетні українці? Пиши за зразком: С. Крушельницька — співачка.

Андрій Шевченко — \_\_\_\_\_.

Євген Патон — \_\_\_\_\_.

Микола Амосов — \_\_\_\_\_.

Тетяна Яблонська — \_\_\_\_\_.

**Високий рівень**

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Склади невеликий твір на тему «Моє улюблене свято».

---

---

---

---

---

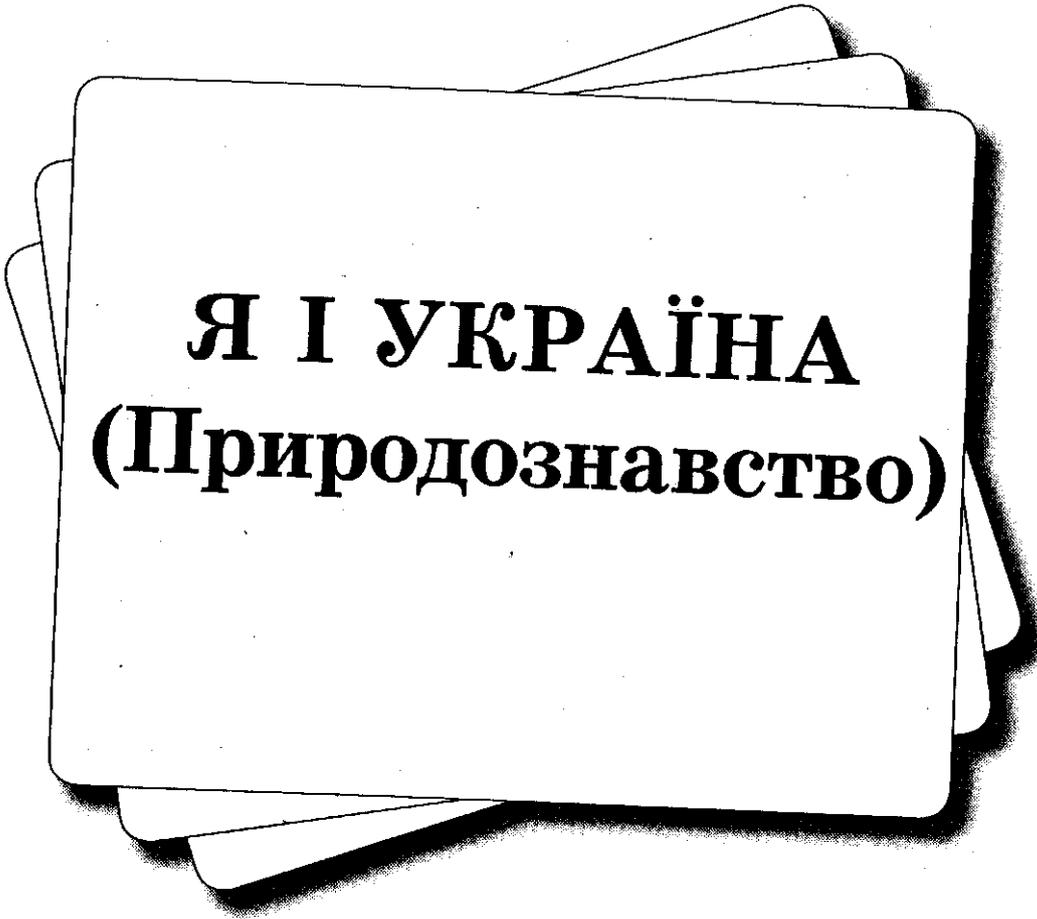
---

---

---

---

---



**Я І УКРАЇНА  
(Природознавство)**

**ПРИРОДА І МИ. НЕЖИВА ПРИРОДА  
(СОНЯЧНЕ СВІТЛО І ТЕПЛО. ПОВІТРЯ)**

Робота 1

Варіант 1

Оцінка **Початковий рівень***За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

1. Природа — це усе, що:
  - а) нас оточує;
  - б) дихає, росте, живиться, розмножується і вмирає;
  - в) нас оточує, крім того, що зроблене людиною.
  
2. Тіло — це:
  - а) об'єкти неживої та живої природи;
  - б) предмети, зроблені людьми;
  - в) усі об'єкти природи та предмети, зроблені людьми.
  
3. Сонце — це:
  - а) планета;
  - б) зірка;
  - в) супутник.

**Середній рівень***За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

4. Запиши показники термометра, використовуючи знаки і цифри.
  - а) Шість градусів морозу \_\_\_\_\_.
  - б) Вісімнадцять градусів вище нуля \_\_\_\_\_.
  - в) Нуль градусів \_\_\_\_\_.
  
5. Запиши запропоновані назви об'єктів природи у два стовпчики: ті, що належать до живої природи, — до першого стовпчика, а ті, що належать до неживої природи, — до другого.

Повітря, зірка, риба, ґрунт, бактерії, білка, сонце, віруси, вода, людина, гриби.

I. \_\_\_\_\_ II. \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

6. Визнач і запиши стан поданих нижче речовин: тверді, рідкі, газоподібні.

Граніт, пісок, залізо, глина — речовини \_\_\_\_\_.

Сік, вода, олія — речовини \_\_\_\_\_.

Кисень, азот, аргон — речовини \_\_\_\_\_.

**Достатній рівень**

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 2 бали, а за правильно виконане завдання 8 — отримує 1 бал.

7. Правильно побудований ланцюг: що з чого складається, — це:

а) речовини → молекули → тіла;

б) молекули → речовини → тіла;

в) тіла → речовини → молекули.

8. Запиши властивості повітря.

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**Високий рівень**

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Склади пам'ятку «Збережемо повітря чистим».

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

Робота 1

Варіант 2

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Об'єктами природи є:
  - а) школа, велосипед, фільтр, зошит;
  - б) автобус, цукор, цвях, м'яч;
  - в) вода, ґрунт, сосна, їжак.
  
2. Тіла — це:
  - а) предмети, виготовлені людиною;
  - б) об'єкти неживої природи;
  - в) всі об'єкти природи та предмети, виготовлені людиною.
  
3. Мікроскоп — це:
  - а) прилад для вимірювання температури;
  - б) дерев'яний кілочок заввишки 1 м для визначення довжини тіні;
  - в) прилад для розглядання предметів, яких не можна побачити неозброєним оком.

**Середній рівень**

*За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

4. Запиши показники термометра, використовуючи знаки і цифри.

- а) Три градуси тепла \_\_\_\_\_.
- б) П'ятнадцять градусів нижче нуля \_\_\_\_\_.
- в) Мінус вісім градусів \_\_\_\_\_.

5. Запиши запропоновані назви об'єктів природи у два стовпчики: ті, що належать до живої природи, — до першого стовпчика, а ті, що належать до неживої природи, — до другого.

Місяць, глина, мурашка, небо, дятел, людина, мікроби, повітря, пісок.

I. _____	II. _____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

6. Визнач і запиши стан речовин: тверді, рідкі, газоподібні.

- а) Азот, аміак, хлор — це речовини \_\_\_\_\_.
- б) Графіт, гіпс, мідь — це речовини \_\_\_\_\_.
- в) Компот, молоко, нафта — це речовини \_\_\_\_\_.

**Достатній рівень**

*За правильно виконане завдання 7 учень отримує 2 бали, а за правильно виконане завдання 8 — отримує 1 бал.*

7. Правильно побудований ланцюг — що з чого складається, — це:

- а) молекули → речовини → тіла;
- б) речовини → тіла → молекули;
- в) тіла → речовини → молекули.

8. Напиши, з яких речовин складається повітря.

---

---

---

---

---

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Склади й напиши розповідь на тему «Чому та як повинна дбати про природу кожна людина».

---

---

---

---

---

---

---

**НЕЖИВА ПРИРОДА  
(ВОДА. ГІРСЬКІ ПОРОДИ. ҐРУНТ)**

Робота 2

Варіант 1

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Прилад, яким вимірюють температуру тіла людини, повітря, води, називається:
  - а) гномоном;
  - б) мікроскопом;
  - в) термометром.
  
2. Не можна доторкатися руками до ртуті, якщо розбився термометр, у якому була ртуть, тому що ртуть — це:
  - а) гарячий метал;
  - б) отруйний рідкий метал;
  - в) холодний метал.
  
3. Речовини, які розчиняються у воді, — це:
  - а) глина, нафта, олія;
  - б) цукор, сіль, спирт;
  - в) крейда, гас, крохмаль.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Водяна пара — це вода у:
  - а) газоподібному стані;
  - б) рідкому стані;
  - в) твердому стані.

5. Вода з твердого стану переходить у рідкий стан при температурі:
- а) нижчій за  $0^{\circ}$ ;
  - б) вищій за  $0^{\circ}$ ;
  - в)  $0^{\circ}$ .

6. Напиши, що таке корисні копалини?

---

---

---

---

---

### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 – 2 бали.

7. Напиши, з чого складається ґрунт?

---

---

---

---

---

8. Запиши номери запропонованих назв корисних копалин до відповідних стовпчиків.

1) Нафта; 2) мідна руда; 3) мармур; 4) природний газ;  
5) кам'яне вугілля; 6) залізна руда; 7) алюмінієва руда; 8) торф;  
9) глина; 10) граніт.

**Горючі**

**Рудні**

**Нерудні**

Горючі	Рудні	Нерудні
<hr/>	<hr/>	<hr/>

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Поміркуй і напиши, чому люди повинні економно витратити корисні копалини?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

**Робота 2**

**Варіант 2**

**Оцінка**

**Початковий рівень**

*За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

1. Речовини, які не розчиняються у воді, — це:
  - а) оцет, сіль, спирт, цукор;
  - б) крейда, глина, олія, бензин;
  - в) питна сода, кисень, кров.
  
2. Сніг — це вода у:
  - а) твердому стані;
  - б) рідкому стані;
  - в) газоподібному стані.
  
3. Гірські породи створили(-ла)?
  - а) люди;
  - б) природа;
  - в) тварини.

**Середній рівень**

*За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

**4. Продовжи речення.**

Перетворення води у природі з одного стану в інший називають \_\_\_\_\_

---

---

**5. Запиши властивості води-рідини.**

---

---

---

---

---

---

---

---

**6. Напиши, що таке ґрунт?**

---

---

---

---

---

---

---

---

**Достатній рівень**

*За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 – 2 бали.*

**7. Напиши, який ґрунт називають родючим?**

---

---

8. Запиши номери запропонованих назв корисних копалин до відповідних стовпчиків.

- 1) мрамур; 2) пісок; 3) нафта; 4) торф; 5) мідна руда;  
6) крейда; 7) залізна руда; 8) буре вугілля; 9) природний газ;  
10) алюмінієва руда.

Горючі	Рудні	Нерудні
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Склади пам'ятку «Охорона водойм».

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

## ЖИВА ПРИРОДА. ЗЕЛЕНЕ ДИВО ЗЕМЛІ

Робота 3

Варіант 1

Оцінка

### Початковий рівень

*За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

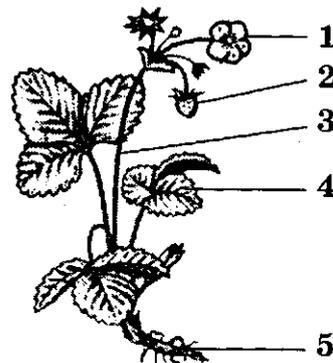
1. Кількістю царств, на які вчені поділили всі живі організми є число:
  - а) 3;
  - б) 5;
  - в) 7.
  
2. Ліщина, калина, шипшина, бузок, малина належать до групи:
  - а) трав'янистих рослин;
  - б) кущів;
  - в) дерев.
  
3. Однорічними рослинами є:
  - а) кукурудза, соняшник, огірки, перець;
  - б) морква, буряк, петрушка, капуста;
  - в) тюльпан, кропива, мати-й-мачуха, осот.

### Середній рівень

*За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

4. Напиши назви органів рослин.

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_
4. \_\_\_\_\_
5. \_\_\_\_\_





**Я і Україна. Природознавство****Високий рівень**

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Склади й напиши розповідь на тему «Що мені дають рослини».

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

Робота 3

Варіант 2

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Кількістю царств, на які вчені поділили всі живі організми, є число:
  - а) 10;
  - б) 15;
  - в) 5.
  
2. Копитняк, звіробій, деревій, подорожник, пирій — це:
  - а) кущі;
  - б) трав'янисті рослини;
  - в) дерева.
  
3. Багаторічні рослини — це:
  - а) пшениця, горох, помідори, гречка;
  - б) сосна, калина, береза, пролісок, суниця;
  - в) капуста, петрушка, буряк, морква.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Основне значення квітки, для рослини:

- а) для краси;
- б) для розмноження;
- в) для нектару.

5. Продовжи речення.

Рослини поділяють на 6 груп: водорості, \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

6. Поеднай стрілочками назву рослини зі способом розмноження.

- |                  |               |
|------------------|---------------|
| Традесканція — • | • цибулинами. |
| Суниця — •       | • листками.   |
| Пролісок — •     | • живцями.    |
| Фіалка — •       | • вусами.     |

**Достатній рівень**

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Умовами росту та розвитку рослин є:

- а) вода, світло, повітря;
- б) вода, тепло, поживні речовини;
- в) тепло, світло, вода, повітря, поживні речовини.

8. Дай характеристику калині за планом. Правильну відповідь підкресли, а де немає відповіді — напиши її.

- а) Це дерево, кущ чи трав'яниста рослина?
  - б) Хвойна чи листяна рослина?
  - в) Культурна чи дикоросла?
  - г) Багаторічна, однорічна чи дворічна?
  - д) Органи рослини: \_\_\_\_\_
- \_\_\_\_\_

**Я і Україна. Природознавство**

---

е) Де росте? \_\_\_\_\_

е) Яке значення рослини у природі й для людей? \_\_\_\_\_

---

---

---

---

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

**9.** Напиши текст-міркування на тему «Чи було б життя на Землі без рослин і чому?»

---

---

---

---

---

---

**ТВАРИНА В ПРИРОДІ. ГРИБИ. ДРОБ'ЯНКИ**

Робота 4

Варіант 1

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Борсука за зовнішньою будовою можна віднести до наступної групи тварин:
  - а) птахи;
  - б) звірі;
  - в) комахи.
  
2. Ведмідь за способом живлення належить до групи:
  - а) рослиноїдних;
  - б) всеїдних;
  - в) хижих.
  
3. Гриби належать до живих організмів, тому що:
  - а) дихають і живляться;
  - б) дихають, живляться і ростуть;
  - в) дихають, живляться, ростуть, розмножуються, вмирають.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Напиши, на які групи вчені поділяють тварин за зовнішнім виглядом.

---

---

5. Продовжи речення:

Черви, молюски, раки, павуки — це \_\_\_\_\_

---

**Я і Україна. Природознавство**

---

6. Підкресли зайве слово у кожному рядку:
- а) вовк, олень, корова, заєць, лось;
  - б) сом, щука, їжак, окунь, карась;
  - в) джміль, метелик, бджола, орел, коник.

**Достатній рівень**

*За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 – 2 бали.*

7. Склади й запиши ланцюг живлення з поданих слів:  
Заєць, капуста, лисиця.
- 

8. опиши щуку за планом:
- а) До якої групи тварин належить за зовнішнім виглядом?

---

  - б) До якої групи тварин належить за способом живлення?

---

  - в) Як розмножується?

---

---

---

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Склади пам'ятку «Гігієна людини».
- 
- 
- 
- 
- 
-

Робота 4

Варіант 2

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Ящірка за зовнішнім виглядом належить до групи тварин:
  - а) звірі;
  - б) плазуни;
  - в) земноводні.
  
2. Орел за способом живлення належить до групи тварин:
  - а) всеїдні;
  - б) рослиноїдні;
  - в) хижі.
  
3. Дроб'янки належать до живих організмів, тому що:
  - а) живляться, ростуть, умирають;
  - б) дихають, живляться, ростуть, розмножуються, вмирають;
  - в) живляться і дихають.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Напиши, з чого складається шапинковий гриб?

---

---

5. Підкресли зайве слово у кожному рядку.
  - а) Соловей, сорока, синиця, сом, снігур;
  - б) лисиця, видра, кажан, сова, білка;
  - в) черепаха, ящірка, крокодил, жаба, вуж.

6. Продовжи речення:

Тварини необхідні у природі, людям, тому що вони \_\_\_\_\_

---

---

**Достатній рівень**

*За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 – 2 бали.*

- 7.** Склади й запиши ланцюг живлення з поданих слів:  
Миша, пшениця, кіт.

- 8.** Опиши синицю за планом:

а) До якої групи тварин належить за способом живлення?

б) Як розмножується?

в) Як піклується про своє потомство?

**Високий рівень**

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

- 9.** Склади й запиши розповідь про значення грибів у природі, для людей, а також як остерегатись отруйних грибів.

## ЛЮДИНА — ЖИВИЙ ОРГАНІЗМ

Робота 5

Варіант 1

Оцінка

### Початковий рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Людина — живий організм, тому що вона:
  - а) дихає, живиться;
  - б) дихає, живиться, росте, народжує дітей;
  - в) дихає, живиться, росте, народжує дітей, старіє і вмирає.
  
2. Органом організму людини, який керує диханням, є:
  - а) легені;
  - б) головний мозок;
  - в) серце.
  
3. Орган смаку — це:
  - а) ніс;
  - б) язик;
  - в) очі.

### Середній рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Напиши, з яких систем органів складається організм людини?

---

---

---

---

---

---

**Я і Україна. Природознавство**

5. Системою органів організму людини, яка забезпечує злагоджену роботу всіх органів, є:
- а) система органів чуттів;
  - б) нервова система;
  - в) система органів кровообігу.
6. Скелет:
- а) є опорою організму;
  - б) об'єднує організм у єдине ціле;
  - в) сприймає подразнення з навколишнього середовища.

**Достатній рівень**

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 – 2 бали.

7. Поєднай стрілочками частини скелета з їхніми функціями.

Череп	•	•	захищає спинний мозок.
Грудна клітка	•	•	захищає головний мозок.
Хребет	•	•	захищає серце і легені.

8. Познач цифрами, у якій послідовності їжа проходить через органи травлення:

Стравохід,  шлунок,  ротова порожнина,  пряма кишка,  товста кишка,  тонка кишка.

**Високий рівень**

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Напиши назви органів кровообігу. Що необхідно робити для зміцнення серця?

---

---

---

---

---

---

---

Робота 5

Варіант 2

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Людина відрізняється від інших живих організмів тим, що:
  - а) ходить;
  - б) розмовляє;
  - в) мислить, ходить, розмовляє.
  
2. Людина рухається завдяки:
  - а) скелетові;
  - б) м'язам;
  - в) серцю.
  
3. Орган дотику — це:
  - а) язик;
  - б) шкіра;
  - в) ніс.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Продовжи речення.  
Білки, жири і вуглеводи — це \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_
  
5. Напиши, чому шкіра завжди має бути чистою та від чого треба її берегти?  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

6. Напиши, що необхідно робити, щоб запобігти викривленню хребта і кісток грудної клітки?

---

---

---

---

---

### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 – 2 бали.

7. Поєднай стрілочками назви органів кровообігу з їхніми функціями.

Через артерії • • кров віддає органам кисень,  
а забирає вуглекислий газ.

Через вени • • кров рухається до всіх органів.

Через капіляри • • кров повертається до серця.

8. Познач цифрами, у якій послідовності повітря потрапляє через органи дихання до організму.

Гортань,  бронхи,  легені,  трахея,  ніс.

### Високий рівень

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Напиши назви органів нервової системи. Що потрібно робити для зміцнення нервової системи?

---

---

---

---

---

---



**МАТЕМАТИКА**

**ПОВТОРЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ  
МАТЕРІАЛУ ЗА 2 КЛАС**

Робота 1

Варіант 1

Оцінка **Початковий рівень***За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

1. Знайди число, яке передує числу 39.  
а) 37;  
б) 40;  
в) 38.
2. Знайди «сусідів» числа 51.  
а) 50 і 49;  
б) 50 і 52;  
в) 52 і 53.
3. Знайди різницю чисел 70 і 23.  
а) 53;  
б) 93;  
в) 47.

**Середній рівень***За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

4. Знайди розв'язок рівняння  $x - 3 = 15$ .  
а)  $x = 15 : 3$ ;  
б)  $x = 15 + 3$ ;  
в)  $x = 15 - 3$ .
5. Знайди значення виразу  $12 + 24 : 4$ .  
а) 9;  
б) 16;  
в) 18.



Робота 1

Варіант 2

Оцінка

**Початковий рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Знайди число, яке передує числу 60.  
а) 61;  
б) 58;  
в) 59.
2. Знайди «сусідів» числа 91.  
а) 92 і 89;  
б) 90 і 93;  
в) 90 і 92.
3. Знайди різницю чисел 50 і 36.  
а) 26;  
б) 86;  
в) 14.

**Середній рівень**

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Знайди розв'язок рівняння  $x + 7 = 21$ .  
а)  $x = 21 + 7$ ;  
б)  $x = 21 : 7$ ;  
в)  $x = 21 - 7$ .
5. Знайди значення виразу  $25 - (8 + 6)$ .  
а) 23;  
б) 11;  
в) 10.
6.  $34 < 50$  на:  
а) 84;  
б) 20;  
в) 16.



## ТАБЛИЧНЕ МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ

Робота 2

Варіант 1

Оцінка 

## Початковий рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Знайди значення виразу  $7 \cdot 8 - 8$ .  
а) 0;  
б) 48;  
в) 64.
2. Число 42 більше за 6:  
а) у 48 разів;  
б) у 36 разів;  
в) у 7 разів.
3. Знайди число, яке треба вставити у віконце, щоб рівність була правильною.  
 $6 \cdot 6 + 6 = 6 \cdot \square$   
а) 2;  
б) 3;  
в) 7.

## Середній рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Порівняй вирази і постав знак:  
 $36 - 4 \cdot 7 \square 46 : 6 + 5$   
а) >;  
б) <;  
в) =.
5. Знайди правильну відповідь виразу  $1 \text{ м} - 6 \text{ см}$ .  
а) 4 см;  
б) 40 см;  
в) 94 см.



Робота 2

Варіант 2

Оцінка 

## Початковий рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

1. Знайди значення виразу  $(60 - 24) : 4$ .
  - а) 54;
  - б) 9;
  - в) 56.
2. 7 менше за 63 у:
  - а) 70 разів;
  - б) 56 разів;
  - в) 9 разів.
3. Знайди число, яке треба вставити у віконце, щоб рівність була правильною.  
 $7 \cdot 8 - 7 = 7 \cdot \square$ 
  - а) 9;
  - б) 8;
  - в) 7.

## Середній рівень

За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.

4. Порівняй вирази і постав знак:  
 $(90 - 42) : 6 \square 80 - 7 \cdot 7$ 
  - а) =;
  - б) <;
  - в) >.
5. Знайди правильну відповідь виразу  $1 \text{ м} - 3 \text{ дм}$ .
  - а) 70 дм;
  - б) 7 дм;
  - в) 7 см.
6. Якщо хлопчик повинен був прийти додому о 18 год 40 хв, а прийшов на 25 хв пізніше, то він був удома:
  - а) о 18 год 15 хв;
  - б) о 19 год 00 хв;
  - в) о 19 год 05 хв.





6. Знайди два таких значення  $x$ , щоб нерівність  $x \cdot 4 > 25$  була правильною:  
 $x = \square, \square$ .

**Достатній рівень**

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 – 2 бали.

7. Поєднай вирази з правильними відповідями.

$(64 - 28) : 4 =$	•	• 66
$8 \cdot 6 + 18 =$	•	• 45
$90 - 9 \cdot 5 =$	•	• 9
		• 30

8. Знайди правильний порядок дій у виразі  $36 - 27 + 9 \cdot 7$ .

а)  $36 - 27 + 9 \cdot 7$ ;  
<sup>3</sup> <sup>2</sup> <sup>1</sup>

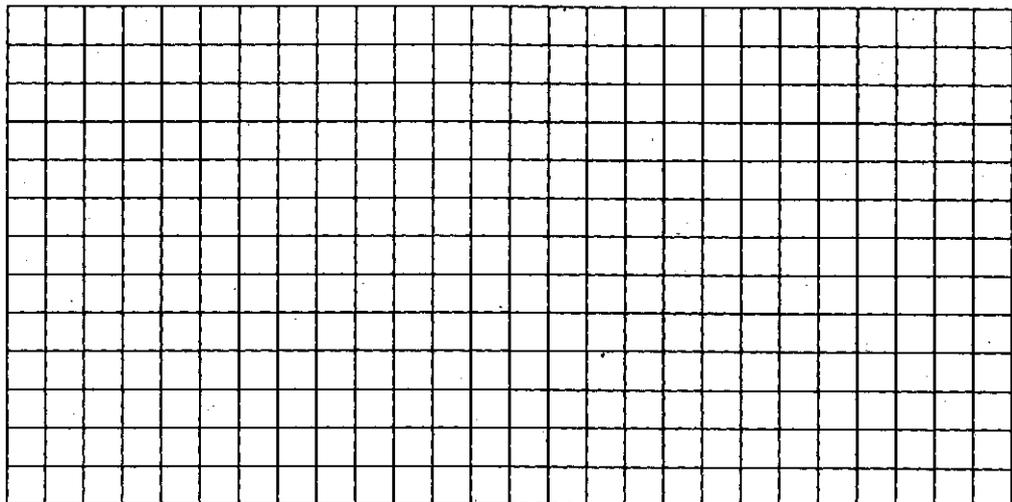
б)  $36 - 27 + 9 \cdot 7$ ;  
<sup>1</sup> <sup>2</sup> <sup>3</sup>

в)  $36 - 27 + 9 \cdot 7$ .  
<sup>2</sup> <sup>3</sup> <sup>1</sup>

**Високий рівень**

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Склади вираз до задачі.  
Маса 6 посилок 42 кг. Яка маса 8 таких посилок?









6. Накресли відрізок завдовжки 5 см 5 мм.



### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 – 2 бали.

7. Виконай обчислення:

$$499 + 1 - 200 =$$

$$350 + 8 - 50 =$$

8. Виконай обчислення:

$$627 \text{ см} - 6 \text{ м} =$$

$$69 \text{ см} - 6 \text{ дм} =$$

$$1 \text{ кг} - 5 \text{ г} =$$

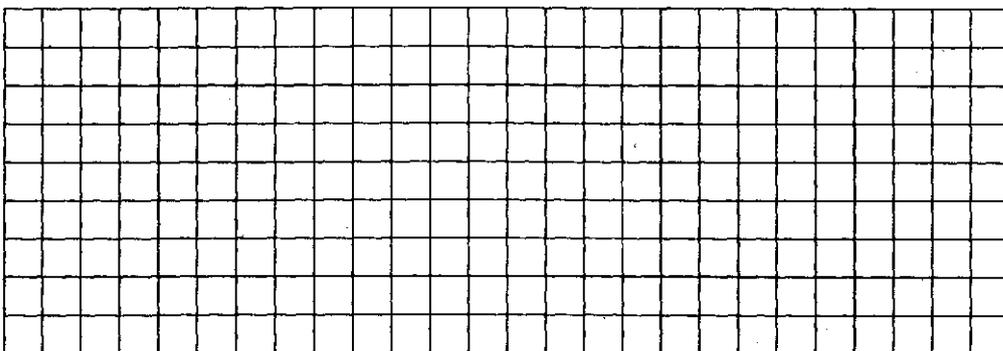
$$1 \text{ кг} - 300 \text{ г} =$$

### Високий рівень

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Склади і запиши вираз до задачі.

У кілограмовому металевому злитку — 600 г заліза. Решта — мідь. На скільки грамів менше міді, ніж заліза?







**ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ  
У МЕЖАХ 1000**

Робота 5

Варіант 1

Оцінка **Початковий рівень***За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

1. Знайди правильну відповідь виразу  $130 - 90$ .
  - а) 40;
  - б) 10;
  - в) 20.
  
2. Знайди правильну відповідь виразу  $760 - (230 + 320)$ .
  - а) 850;
  - б) 210;
  - в) 550.
  
3. Знайди значення виразу  $7 \text{ м } 6 \text{ см} - 8 \text{ см}$ .
  - а) 7 м;
  - б) 6 м 98 см;
  - в) 7 м 2 см.

**Середній рівень***За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

4.  $420 < 710$  на:
  - а) 300;
  - б) 200;
  - в) 290.
  
5. Знайди периметр прямокутника, у якому ширина 5 см, а довжина — 7 см.
  - а) 12 см;
  - б) 17 см;
  - в) 24 см.



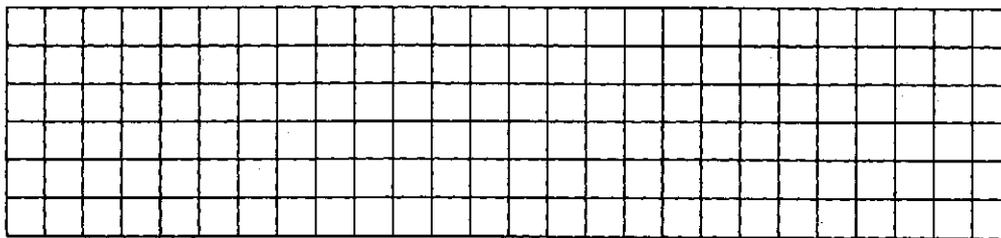






5. Виконай обчислення в стовпчик.

$$200 + 135 + 367 + 48.$$



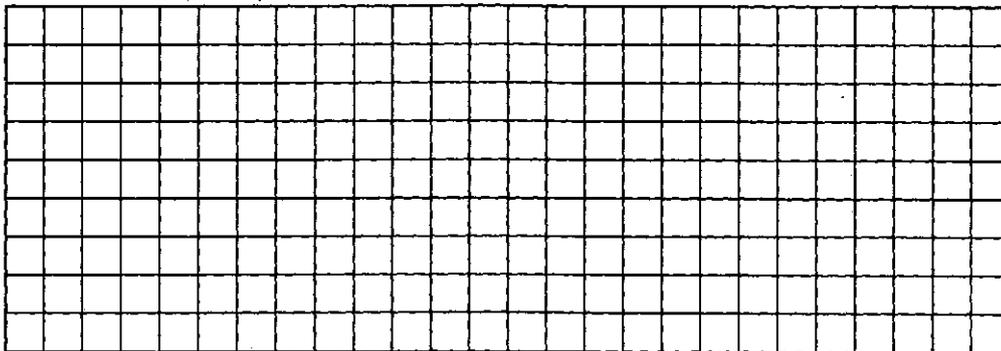
6. Порівняй вирази, не виконуючи обчислень.

$$547 + 435 \quad \square \quad 574 + 435.$$

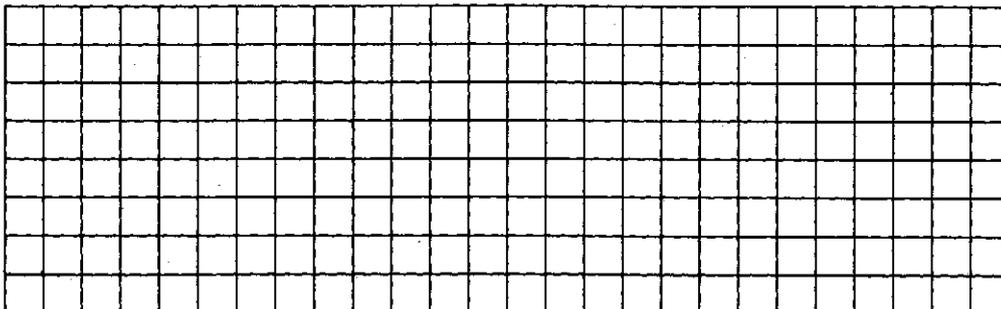
### Достатній рівень

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 1 бал, а за правильно виконане завдання 8 — 2 бали.

7. Накресли прямокутник, периметр якого дорівнює 16 см.



8. Сума двох чисел — 587. Одне з них — 142. Знайди друге число та обчисли різницю цих двох чисел.









**МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ В МЕЖАХ 1000**

Робота 7

Варіант 1

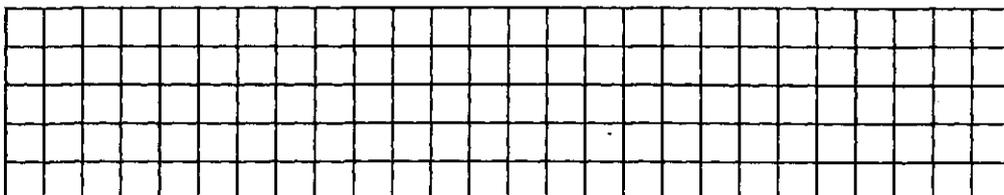
Оцінка **Початковий рівень***За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

1. Знайди правильну відповідь виразу  $7 \cdot 0 + 12 \cdot 1$ .  
а) 19;  
б) 12;  
в) 20.
2. Знайди правильну відповідь виразу  $5 \cdot 100 : 10$ .  
а) 500;  
б) 5;  
в) 50.
3. Знайди правильну відповідь виразу  $4 \text{ м} : 8$ .  
а) 5 см;  
б) 5 м;  
в) 50 см.

**Середній рівень***За кожне правильно виконане завдання учень отримує 1 бал.*

4. Розв'яжи приклади та поєднай стрілочками з правильними відповідями.  

$7 \cdot 30 - 50 =$	•	•	10
$3 \cdot 200 - 40 =$	•	•	160
$150 : 3 - 40 =$	•	•	700
$400 : 2 + 1000 : 2 =$	•	•	560
		•	450
5. Розв'яжи рівняння та виконай перевірку.  
 $60 \cdot x = 480$ .

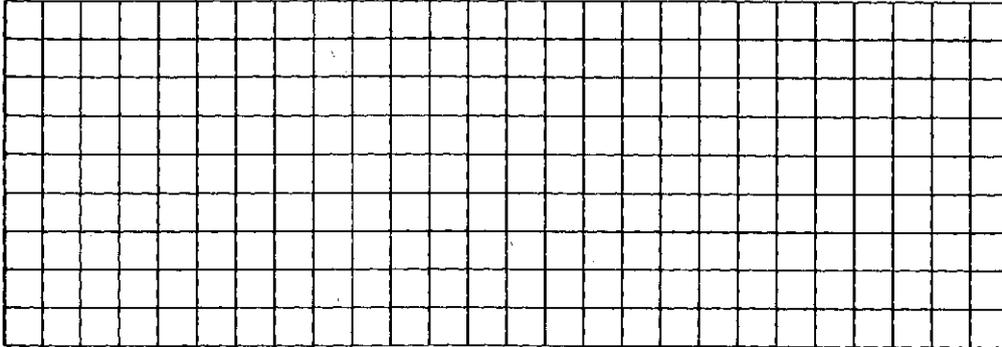








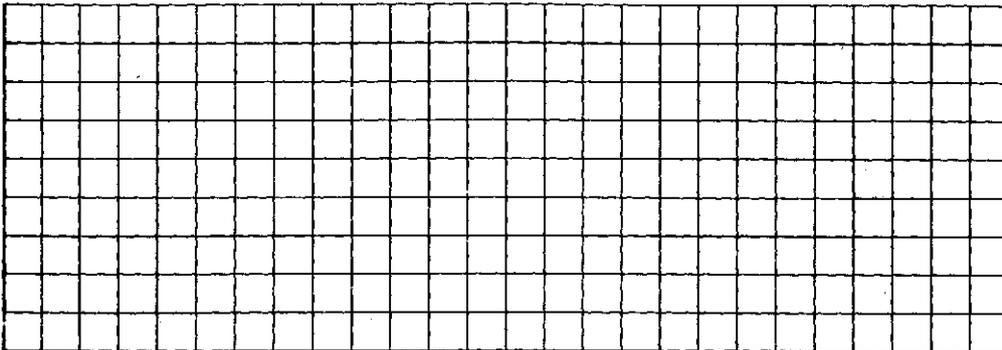
8. Накресли 3 відрізки: перший завдовжки 1 дм, другий — на 2 см коротший від першого, а третій становить четверту частину від другого.



### Високий рівень

*За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.*

9. Розв'яжи задачу. Запиши розв'язання у вигляді числового виразу.  
У пачці було 270 зошитів. Спочатку 15 хлопчикам роздали по 6 зошитів, а решту зошитів розділили порівну між 20 дівчатками. Скільки зошитів отримала кожна дівчинка?





**Достатній рівень**

За правильно виконане завдання 7 учень отримує 2 бали, а за правильно виконане завдання 8 — отримує 1 бал.

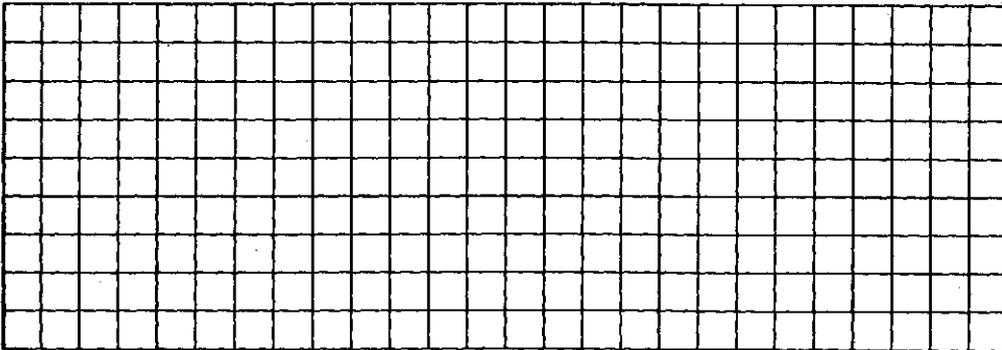
7. Постав дужки так, щоб дістати правильну рівність:

$$80 - 20 : 4 + 5 = 70;$$

$$24 : 3 + 2 \cdot 5 = 50.$$

8. Розв'яжи задачу за діями.

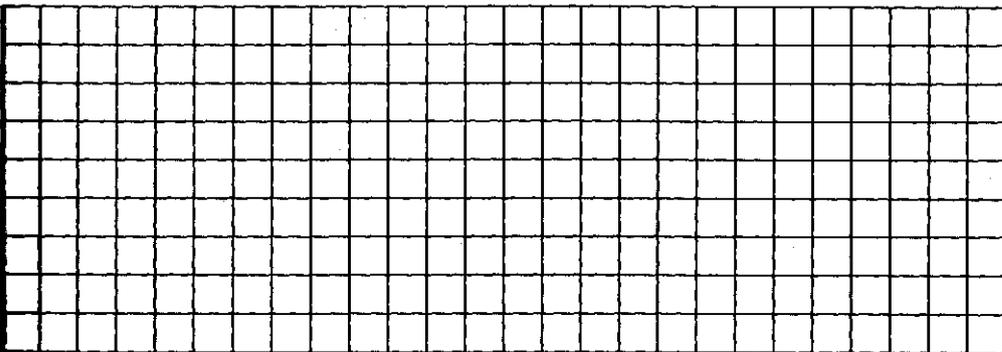
У трьох однакових ящиках — 24 кг лимонів. Скільки кілограмів лимонів у 5 таких ящиках?

**Високий рівень**

За правильно виконане завдання учень отримує 3 бали.

9. Розв'яжи задачу за діями, а потім склади числовий вираз. Запиши його.

У магазині 120 кг яблук розфасували у 30 однакових пакетів. Покупець купив 3 пакети яблук і 2 кг мандаринів. Скільки кілограмів фруктів купив покупець?







## ЗМІСТ

### Українська мова

Аудіювання. . . . .	4
Теми для діалогів . . . . .	8
Усний твір . . . . .	10
Списування. . . . .	12
Мова і мовлення. Текст. Речення. . . . .	13
Слово. Значення слова. Будова слова . . . . .	16
Іменник. Прикметник . . . . .	19
Дієслово . . . . .	22
Диктанти . . . . .	26

### Читання

Мова — дивний скарб . . . . .	28
Похвала книгам! Цікава книга природи . . . . .	32
Усна народна творчість. Літературні казки. Байки . . . . .	37
Сторінки для допитливих. Шевченкове слово . . . . .	42
Вірші про світ природи і дитинство . . . . .	46
Оповідання про справи твоїх однолітків . . . . .	50
Зі скарбниці казкарів світу. Візьму перо і спробую... . . . .	55
Тексти для читання вголос . . . . .	60
Тексти для читання мовчки . . . . .	61

### Я і Україна (Громадянська освіта)

Людина . . . . .	64
Людина серед людей . . . . .	69
Людина серед людей. Правила життя в суспільстві . . . . .	74
Культура рідного краю. . . . .	79

### Я і Україна (Природознавство)

Природа і ми. Нежива природа (Сонячне світло і тепло. Повітря) . . . . .	84
Нежива природа (Вода. Гірські породи. Ґрунт) . . . . .	89
Жива природа. Зелене диво Землі . . . . .	94
Тварина в природі. Гриби. Дроб'янки . . . . .	99
Людина — живий організм. . . . .	103

---

**Математика**

Повторення та узагальнення матеріалу за 2 клас. . . . .	108
Табличне множення і ділення . . . . .	112
Табличне множення і ділення . . . . .	116
Нумерація трицифрових чисел. Міри довжини і маси . . . .	120
Додавання і віднімання у межах 1000 . . . . .	124
Письмове додавання і віднімання . . . . .	128
Множення і ділення в межах 1000 . . . . .	133